

Szerkesztőség: Kisdal...
és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József főherceg utca) 4.
Telefon: 151 Sürögnyomda:
Közlöny. Arad. :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona,
kiadása és rotációs nyomása.
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90. Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. :: Egves szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani telár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLV. évfolyam, 200. szám * Főszerkesztő: **STAUBER JÓZSEF** * **Csütörtök, 1930. szeptember 4**

Drága a tudomány

Ezelőtt régen szeptember elsején kezdődött az iskolai év. Már augusztus közepén a könyvkereskedők kirakatai pompás, új köntöst vettek fel, a kötelező iskolai könyvek mellett ott láthattuk az ugynevezett luxusfelszerelések ezernyi változatát. Különböző színű és nagyságu iskolatáskákat, toktartókat, külföldről importált patent tintatartókat, ceruzahegyezőket és mindazokat a kellékeket, amik az iskolába induló diák szívét annyira megfogták és megkedveltették vele az iskola padjait, amelybe annyi sok reménnyel és ideális rajongással ülnek bele. A könyvkereskedő ilyenkor kalkulálta ki egész évi profitját, nagy volt a konjunktúra, az üzlet reggeltől estig zsufolva volt és a könyvespolcon egyik napról a másikra új könyvek tüntek fel és kerültek le, egyszóval élet volt az üzletben. Láz és líktetés a családokban, amelynek egyik sarja készülődött a nagy utra, az életre.

Ma már a dátum is megváltozott, de vele együtt az élet is más lett, mint ezelőtt volt. Hogy nincsen pénz, ezt nagyon jól tudjuk, de hogy az élet nivója olyan mélyre süllyedt, hogy az iskolába induló gyermek már az első lépésnél érzi azt a nagy gazdasági feszültséget, a mely víz alá nyomja, öngyilkosságba kergeti az embereket, ez tragédia. Mert semmi remény arra, hogy az iskolába induló gyermek megkapja azt a felszerelést, amely elengedhetetlen különösen annak a kisebbségi szülő gyermekének, aki nem az anyanyelvén tanul, tehát ezerszeresben szüksége volna a könyvekre, hogy boldogulni tudjon.

A tanítás szeptember 15-én kezdődik, de a könyvkereskedések frontján nem történt semmi megmozdulás. A könyvkereskedések kirakataiban megjelent ugyan a kötelező könyvek katalogusa, de még senki sem vásárolt és a vásárlási szándék sem mutatkozik sehhol. Az egyik aradi könyvkereskedő kérdésünkre a következőkben válaszolt az évelej szomorú helyzetet:

— Az iskolai év kezdetén vagyunk, ez azonban, sajnos, nem jelent már konjunkturát a könyvkereskedőnek. Meg kell vásárolnunk a könyveket, amelyeket még harminc napos váltóra sem adnak és vagy előre kell fizetni, vagy utánvételt küldik meg. Ha azután a könyveket nem tudjuk eladni, nem veszik vissza, hanem helyette más árut küldenek. Egy első gimnazista teljes felszerelése könyvekkel, iskolatáskával, füzetekkel együtt ezer lejből kitelik. Ebben aztán benne van minden, amire egy gimnazista diáknak szüksége van. A könyvek ára átlag 50 és 100 lej között variálódik, a négy gimnáziumig mintegy 14 könyv kell, ami 60 lejes átlagárral számítva 840 lej, körző, ceruzák, füzetek beszámításával tehát összesen 1000 lej az az összeg, amely elegendő volna. Ezer lej azonban ma már olyan összeg, amely komoly gondokat okoz a családapának.

— Az elemi iskolákban — folytatta a könyvkereskedő érdekes felvilágosításait — már 400 lejért teljes felszerelést lehet kapni, amiben az egész évi szükséglet bennefoglaltatik. Vannak azután dolgok, amelyek használhatók a diákélet későbbi éveiben is, mint például körző, táska, tintatartó stb. Egy térkép, amely mind a nyolc gimnáziumban érvényes, 280 leibe kerül.

Megkérdeztünk néhány szülőt is, akiknek nagy gondot jelent szeptember 15-ike. Egyértelműleg azt a választ adták, hogy ráérnek a könyveket fokozatosan és egyenként megvásárolni. Inkább kinlódjon a gyerek ahogy tud, de ezer lejt egyösszegben képtelenek nélkülözni. Drágán mérik a tudományt.

A régi láz, a békeidők lelkesedése meghalt, az iskolába induló diák szomorúan áll a könyvkereskedők kirakatai előtt és sóvár szemmel nézi a tudás forrását jelentő könyveket, melyekhez nem tud hozzájutni...

Megkezdődött a genfi kisebbségi konferencia

Jugoszlávia a német és magyar kisebbségeknek megtagadta utlevelük kiadását — „Vannak románok, akik meg tudják érteni, mi a kisebbségi sors” — A kisebbségi kérdést meg kell oldani, amíg az elkeseredettség ki nem robban

GENF, szeptember 3. A hatodik európai kisebbségi konferencia ma kezdte meg üléseit, melyen a szlovén Vilfan elnököl. Vilfan a konferencia hivatalos nyelvén: németül nyitotta meg az ülést és üdvözölte a megjelent harminc kisebbségi nép képviselőjét, különösen a spanyol, németországi, litván, jugoszláv, román, eszt és svéd delegátusokat, akik először jelentek meg a kisebbségi konferencián. Az elnök ezután közölte az ülés jelenlétével, hogy

a jugoszláv kormány a német és magyar kisebbségi kiküldötteknek megtagadta az utlevél kiadását.

A megnyitó beszédének további részében Páneurópa gondolatára tért ki és elmondotta, hogy az egyesülés előfeltétele a szellemi közzeledésben rejlik és nem az egyes kormányokéban.

— A kisebbségi kérdés közélről érinti Európa népei közötti viszonyt és nem szabad a kormányok elleni ellenséges magatartásnak számítani azt, ha az egyes kisebbségek harcolnak a kormányaik ellen, jogaik megvédése érdekében.

Majd azzal folytatta szavait, hogy ez a konferencia lesz első alkalom arra, hogy megismerjük a kisebbségek valóságos helyzetét.

Jelentés Románia kisebbségi politikájáról

GENF, szeptember 3. A szerdán megnyílt VI. európai kisebbségi kongresszus elnöksége kinyomatta az egyes nemzeti csoportok jelentéseit államaik kisebbségi politikájáról. Ezen jelentések alapján megállapítható, hogy Európában már számos olyan állam van, ahol a kisebbségek meg vannak elégedve ahol követeléseiket már tulnyomó részben teljesítették.

Ezzel szemben súlyos panaszokra szolgáltatnak okot Csehszlovákia, Litvánia, Lengyelország, Románia, Jugoszlávia, Franciaország és Olaszország kormányai, amelyek még mindig elzárkóznak a kisebbségi probléma méltányos és egyuttal jogszerű megoldása elől.

Romániát illetően a jelentés leszögezi, hogy Romániában a lefolyt 12 hónapban nem nyertek beteljesülést a kisebbségek reményei. Amikor Pop Ghita képviselő közvetlenül a tavalyi kisebbségi kongresszus előtt megkezdte külföldi tanulmányutját, mindenki azt várta, hogy a román kormány immár teljes energiával nekilát a régóta beígért kisebbségi törvény kidolgozásához. Az a türelmetlenség, hangzik tovább a jelentés, amellyel Románia

Utána ismertette a konferencia napirendjét, amely a következő pontokat tartalmazza:

1. Az egyes országok kisebbségi helyzetének pontos jelentése és az ebből levont következtetések.

2. Állástoglalás Páneurópa tervére vonatkozólag.

3. Az egyes kisebbségi csoportoknak a nemzeti közösségbe való tömörítése.

Végül Romániáról beszélt Vilfan és nagy feltűnést keltett ama kijelentése, hogy most értinést csak arról, miszerint román kisebbségek is léteznek. Eszerint minden nemzetiségnek van kisebbségi sorban élő rétege is és ilyképen vannak románok is, akik át tudják érezni azt, hogy mit jelent kisebbségben élni.

Vilfan után Amende Ewald, ismert kisebbségi vezér beszélt, aki azt hangsúlyozta, hogy a kisebbségi kérdést addig kell megoldani, amíg az elkeseredettség veszedelmes formában ki nem robban.

PARIS, szeptember 3. Briand külügyminiszter vasárnap délután utazik Genf-be, ahova este érkezik meg. A francia külügyminiszter hétfőn, szeptember 8-án délelőtt résztvesz a Népszövetség tanácsának ülésén, majd délután elnököl az eurpai államok közgyűlésén, amelyen a páneurópai tervezet kerül megvitatásra.

kisebbségei a törvényt várták, mindenképp érthető. A kisebbségi törvény hiányában, ugyanis a román hatóságok továbbra is minden ügyben kisebbségellenesen döntenek. A kormány különböző nehézségekkel mentegődik. Ha ezt a kisebbségi törvényt illetően akceptáljuk is,

ez a mentegődés nem terjedhet ki a felekezeti iskolák szubvencióinak folyamatos halogatására.

Az egyházak vagyonának konfiskálása következtében ez a szubvenció a romániai kisebbségi iskoláztatás számára életkérdés. A fennálló súlyos sérelmek ellenére is azonban el kell ismerni, hogy

a jelenlegi kormány iparkodik leküzdeni az alantas közegek sovíniszta tulkapásait.

Sajnos, azonban nem minden esetben és nem mindenütt sikeresen. Ezért, ugymond, ebben a pontban több energiát szeretnének látni Maniu kormányától. Károly király visszatérése és kisebbségbarát kijelentései sem hozták meg eddig a várt változásokat.

A CFR. tíz év óta nem készít mérleget

Bőrbe adják a vasutat — Egy titkos jelentés, amely miatt Stan Vidrighin le akart mondani — Vita a tarifaemelés és loszállítás körül — A CFR. idei deficitje túlhaladja az előző éveket

BUCURESTI, szeptember 3. A bucaresti-i lapok mai számukban leszögezik, hogy a legrovidebb időn belül bérbeadják a vasutat. Ezzel kapcsolatban a Curenul súlyos támadást intéz a CFR vezetősége ellen és megállapítja, hogy a vasutnál tíz év óta nem készítettek mérleget, úgy, hogy csak hozzávetőlegesen tudják megállapítani az utóbbi tíz év nyereségét, vagy veszteségét. A lap szerint a CFR számvevősége most dolgozik azon, hogy tíz évre visszamenőleg mérleget készítsen, ami nem mondható könnyű feladatnak.

Még egy érdekes leleplezéssel szolgál a lap. Eszerint Auboin, a Banca Nationala

francia szakértője, valamint Leverage, a vasuti szakértő, élesen állást foglaltak minden tarifaleszállítás ellen és Leverage legutóbb energikus jelentést adott be ez ügyben a közlekedésügyi minisztériumhoz. Amikor Stan Vidrighin vasuti vezérigazgató kezébe vette a titkos jelentést, bejelentette lemondását. A kormány azonban felszólította a vezérigazgatót, maradjon meg helyén, miután a tarifaleszállítást minden körülmények között keresztül kell vinni.

— Annyi bizonyos — állapítja meg a lap, — hogy az idei deficit erősen túl fogja haladni az előző éveket.

Az aradi népszámlálás akadályai

Számos névtelen ucca és számozatlan ház van Aradon — A népszámlálásig számokkal kell ellátni a házakat és nevet adni az uccáknak, de erre a célra nincs fedezet

ARAD, szeptember 3. Az aradi városházára már megérkeztek a miniszteri utasítások a népszámlálás előkészítése ügyében. Az utasítások értelmében a város vezetőségének elsősorban gondoskodnia kell arról, hogy az összes uccákat névvel lássák el és a házakat megszámozzák. Itt tűnik azonban akadályba az aradi népszámlálás előkészítése. Egész sereg külvárosi ucca van, főképpen az idecsatolt területeken, amely sem névvel, sem házzszámokkal nem rendelkezik.

A város a költségvetésbe megfelelő összeget vett fel erre a célra, azonban a revíziós bizottság törölte ezt a tételt a költségvetésből. Így keletkezett azután az a furcsa helyzet, hogy miniszteri rendelet alapján el kellene végeztetni egy munkát, amelynek költségeit azonban egy másik fórum törölte. A város vezetősége most igyekszik olyan módozatot találni, amely mellett mégis végre lehetne hajtani a munkálatokat, nehogy ezen megakadjon a népszámlálás fontos művelete.

A malmosokra kirótt súlyos bírság a halálba kergetett egy galsai malomtulajdonost

Astor Róbert öngyilkos lett, mert tönkretette a reája kirótt pénzbírság

ARAD, szeptember 3. Tegnapra virradó éjszaka megdöbbentő öngyilkosság színhelye volt a hegyaljai Galsa község. Az öngyilkosság hátterében egy régóta huzódó ügy áll, amely az aradi pénzügyigazgatóság körzetébe tartozó malomtulajdonosokat kivétel nélkül érdekli. Aster Róbert galsai malomtulajdonost hétfőn reggel holtan találták meg a malma mellett levő istállójában. A szerencsétlen ember felakasztotta magát. Az öngyilkosság előzményeiről sikerült a következőket megtudni:

Aster Róbert legalább két évtizede folytatta Galsán a malomipart. A puritán jellemű emberen az utóbbi időben a szó legszorosabb értelmében a buskomorság tünetei mutatkoztak. Ennek legfontosabb oka az volt, hogy miként az aradi pénzügyigazgatósághoz tartozó malmosok összeségére, úgy Aster Róbertre is mintegy 400 ezer lejes bírságot vetettek ki.

A konszolidált viszonyok között élő Aster nem tudott megnyugodni abban, hogy a malmosoknak ez a sérelme orvoslásra ne találjon. Már napokkal

előbb hangoztatta, hogy ilyen körülmények között abba hagyja iparát, mert képtelen megkeresni a rezsijét is. Hozzá tartozói hiába vigasztalták, Aster Róbert nem akart megnyugodni az adott helyzetbe.

Tegnapelőtt este a malomtulajdonos még látszólag nyugodtan fogyasztotta el vacsoráját családjá körében. Vacsora után hosszasan elbeszélgetett, majd pihenni tért. A kora reggeli órákban a főmolinár már munkára jelentkezett, de főnökét szokatlan módon nem találta a malomépület előtt. A főmolinár bezörgött a családhoz, ahol csak akkor vették észre, hogy Aster Róbert eltűnt. Nyomban keresésére indultak.

A malom mögötti istállóban megtalálták a tragikus sorsu ember holttestét, amely ott függött az istálló mennyezetgerendáján. Az öngyilkosság nagy részvétet keltett egész Galsán, sőt a hegyalján, miután Aster Róbertet mindenki puritán jelleméről ismerte, aki lelkileg nem tudott megbirkózni a mai viszonyokkal és ezért inkább önként vetett véget életének.

Férjére rálőtt és öngyilkos lett Parizianu bucaresti-i inspektor felesége

Világosság derült a családi tragédiára.

BUCURESTI, szeptember 3. A mai napon világosság derült a bucaresti-i véres családi tragédiára. Mint jelentették, Parizianu sziguranca inspektort súlyosan sebesülve találták lakásán. Felesége mellette feküdt holtan. Parizianu ma kihallgatták és vallomásából megtudta a rendőrség, hogy a sziguranca inspektor tegnapelőtt, mint rendesen, otthon ebédelt és ez alkalommal felesége féltékenykedett és súlyos szemrehányásokkal illette. A férj erre dühösen a hálószobába vonult vissza, hogy lefeküdjék. Felesége követte s a szóváltás egyre hevesebbé vált közöttük. Ekkorra az asszony már magához vette férje asztaliókjából a revolvert, leült szembe a férjével s indulatos veszekedésük tetőfokán előrántotta a fegyvert. Parizianu a revolver láttára oda akart ugrani feleségéhez, de elbotlott a szőnyegben. Közben eldőrdült a revolver és a golyó az alinspektor ballapockájába furódott.

Amikor a felindult nő látta, hogy eltalálta férjét, a revolvert jobb halántékához szegezte és egymásután két golyót eresztve agyába, öngyilkosságot követett el. Vérbeborulva zuhant férje mellé a szőnyegre. Parizianuban még volt annyi életerő, hogy a telefonhoz vonszolja magát, de ott ismét összeesett.

Ekkor berohant magyar cselédjük, Jakab Kati, akinek Parizianu megparancsolta, hogy telefonáljon házi orvosuknak. A leány előbb telefonált, majd fellármázta a szomszédságot, amely aztán értesítette a hatóságokat. A halokló Parizianu asszonyt a közeli Colentina kórházba szállították, ahol este kiszenvedett.

Férjét, a sziguranca alinspektort, a diakonisszák szanatóriumába vitték s azonnal megoperálták olyan sikerrel, hogy túl van minden veszélyen. Az este folyamán Papadopol vizsgálóbíró ki is hallgatta. Parizianu asszony holttestét kiadták a családnak.

Jánoska szobra

Irta: Vető György

Jánoska beteg lett. A művész gyermeke. Sápadt, kimerült, elfáradt arcocskáján mélyről jövő, fájó vonaglások reszkettek. Ha néha felnyitotta hosszú szempillák nehéz árnya alá fáradt szemének nézését, újra és ijedt sietőséggel csukta be a szinte átlátszó, fehér szemhéjait.

Mindenütt, akármerre nézett, a saját fejcskéje nézett vissza!...

Atyja, a művész, ezerféle kőből véste meg Jánoska finom vonalú, édes gyermekfejcskéjét. Gyermekéletének minden rezzenése, sírása, nevetése, hallgatása és nyiló szívének álmódzó rebbenései mind ott voltak kőbe írva... eimulhatatlanná merevítve... Amint nőtt Jánoska, egyre félenkebben nézett... Jánoska hervadni kezdett. Valami nagy elfáradás jelentkezett az eleven, szép gyermekben. Fejcskéjén a szép vonalak egyre üresebbek, kifejezéstelenebbek lettek.

A művész kétségbeesetten állott nagybeteg gyermekének ágyánál...

— Mi bajod van, Jánoska?... Felelj nekem drága kis fiam!... Mondja doktor ur, fordult a művész a híres orvostanárhoz, mit tegyünk? Mi hát a baja?

Az orvos komolyan felelt. Jánoska beteg, sugta a kétségbeesett apának. Nagyon beteg. De a baj nem szervi, bár a gyermek életműködése fokozatosan gyengül és már meglehetősen kicsi a test életeréje. A gyereknek a kedélye kapott valahol, mondhatnám halálos sebet...

Az orvos elhallgatott.

A művész elfojtottan zokogott... Most jöttünk meg a kacagó tenger partjáról. Jártunk az Alpok tiszta, hűs völgyeiben. Amit csak játékban eddig kigondoltak, mind Jánoskái is lett... és mi vele játszottunk!

A szép szöke asszony az ágyacska fejénél a zsebkezdőjét gyűrte ajkai közé. A habfehér selymen apró, elhullott piros virágok finom csipkái permeteződtek... az anya vére... az ajkak szótalan fájdalma, a gyerek beteg-

ágyánál el nem sírható könnyek kingyöngyei.

— Doktor ur! — suttogta az anya. — Doktor ur!... Mentse meg Jánoskát!

— Asszonyom, Jánoskát... — az orvos gyors tekintetet vetett a beteg gyerekre... — alszik... — most megmondhatom, Jánoskát csak akkor menthetjük meg, ha megtaláljuk a bajt okozó lelki defektust... úgy gondolom, hogy önök, akik állandóan itt vannak drága kis gyermekük ágyánál, megfigyelik a gyermek lelkének minden rezdülését... ne kérdezzenek tőle semmit, csak figyeljenek... mert lehet, hogy a gyermek nem árulja el önöknek... lehet, hogy valami olyan a baj okozója, amivel önöknek talán fájdalmat okozna. És a rendkívül érzékeny — és ahogy én ismerem — korához mérten igen okos gyerek, nem akarná ezt a fájdalmat okozni... Ez a környezet és Jánoska szobraira mutatott, a gyermekben feltétlenül nyomot hagy... a művészi hatás... Tehát figyeljenek. Egy mozdulat, egy pillantás el ne kerülje figyelmüket. Mindenről pontosan elmondják aztán nekem megfigyeléseiket. Az orvos még néhány utasítást adott, aztán elment.

Az anya intett a befelé igyekvő ápolónőnek, hogy maradjon kint.

Az apa és anya egymás karjaiba menekültek. Széles, fekete csönd sulya ereszkedett homlokukra. Az ágyon fehéren és mozdulatlanul feküdt Jánoska. Az életük értelme.

— Nézd, suttogta a művész s a fii szobraira mutatott, nézd, minden mosolyát megmintáztam... az ott, az volt az első mosolya. Ott feküdt akkor a bölcsőben... Még alig élt és mégis mosolygott. Valami felnyilt benne. Akkor élt először! Milyen tiszta és végtelen volt ez a nyílás!... Ebben a mosolyban jött ő el az életre. Angyal, suttogtam akkor... az volt az ő reggeli! És megmintáztam, hogy mindenkinek mosolyogjon... Aztán egyszer felsírt. Éles, kegyetlen sikollyal. Ekkor, ekkor lett először ember... A mosoly szárnyalását megtépte az első fájás emberrétevé csodája! Nézd, ott van, az első sírás, a tiszta indulás határtalan lendülete furcsa grimaszba torzult, megtörtött... az ég földé lett... Ember!... mondtam akkor és

megmintáztam azt a sírást, hogy mindenkinek sirjon. Aztán, emlékszel?... már tudott beszélni, sírni, kacagni... és egyszer, amikor kacagott, hirtelen elhallgatott... A kis kanári, akivel játszott, akinek az énekét hallgatta, leesett a kalitka lengő kis trapézéről... és ő csak ült a kalitka előtt és hallgatott... Hallgatta, hogy miért szállt el a madárkából az ének?... Hallgatott, hallgatott... hallgatta az elszállt éneket! És én megmintáztam a hallgatását, az elszállt éneket!... És nézd, ott, van valami, azon a hétéves fejen... Sok-sok sírás és kacaj ezer színe felett valami kimondhatatlan... valami, amit mi így mondunk: álom! Ez akkor volt, amikor a hervadás első jelei mutatkoztak rajta. Látod, az a különös vonás a homlok felett... Valami a látás fölé borul... és a látás végtelenné lesz... és amikor a márványtömb csillogó, csillagok messzi fényéből élő fehér kövéből előtűnt az ő fejcskéjén ez a vonás... a semmiből a legvalóbb minden: az álom, akkor mondtam neki először — nézd, Jánoska, ez vagy te... Tudod, ekkor lett ő önmagáé!...

A művész hirtelen megremegett. Nézd, nézd Jánoskát. A gyermekre mutatott... A kialvó fákyla!...

— Hamar, engedj, megmintázom!...

— Géza!... sikoltott fel az anya. És a sikolya úgy szállt fel, mint mikor eltévedtet hívunk... az erdő zug és alkonyodik és valaki, aki nem tud menekülni, sírva hív bennünket... és mi szólunk, de az eltévedt egyre messzebről felel, nem talál hozzánk... az apát messzire csalja a titkos fény... a művész a kialvó fákylát látja a gyermeke arcán... az egész világrak akarja meggyújtani a kialvó fákylát a gyermeke arcán...

Az anya úgy ölelte magához férjét, mint akit elvesztünk...

— Géza!... Géza!

Jánoska a sikolyra megmozdult... félig még álomban szólította anyukáját... ajkai körül boldog mosoly bujkált...

— Anyukám... olyan szépet álmodtam... hogy apa mind eltörte azokat a csunya szobrokat... amelyekről azt mondja, hogy azok a Jánoska!...

Vadállatias kegyetlenséggel meggyilkolta szeretőjét egy gazdálkodó

Egy temesmegyei község borzalmas szenzációja

TEMESVÁR, szeptember 3. Megirtuk tegnapi számunkban, hogy Romanstanora község határában, a kukoricásban meggyilkolva találták Murariu Éva 65 éves asszonyt. A csendőrség nyomozása során a gyanú Buzariu Vichentie 39 éves romanstanorai gazdálkodóra irányult, akinek hosszabb ideig viszonya volt az asszonnyal. A gazdálkodót előállították a csendőrségre, ahol eleinte tagadt, később azonban beismerte, hogy a gyilkosságot ő követte el.

Elmondta, hogy az asszony állandóan szerelmével ostromolta, de ő már szabadulni szeretett

volna tőle. Ezért kicsalta a kukoricásba, ahol rövid szóváltás után földreterpte, majd

csizmája sarkával mellére és gyomrára taposott és amikor látta, hogy az asszony még él, szájába földet dugott és fejét egy bottal összeroncoltta.

A gyilkos feltűnő cinizmussal tette meg vallomását és tettét azzal igyekezett menteni, hogy más nem tehetett, mert mindenáron megakart szabadulni az asszonytól. Buzariut a csendőrség holnap kíséri a temesvári ügyészségre.

Két francia pilóta veszedelmes viharok között átrepülte az Óceánt

Ünnepélyes fogadtatás New-Yorkban — Háromszor kellett viharral megküzdeniük — Párisban nagy izgalommal várták a pilótákról szóló híreket

Az óceánrepülők nyilatkozata veszélyes utjukról

NEWYORK, szeptember 3. Costes és Bellonte francia pilóták, akik — mint megirtuk — hétfőn reggel startoltak az óceán átrepülésére, ma egész Amerika lelkes ünneplése közepette megérkeztek Newyorkba. A megérkezésről, valamint annak előzményeiről a következő jelentések számolnak be:

PÁRIS, szeptember 3. A francia főváros érthető izgalommal jelentésvárta a merész repülők utjáról érkező jelentéseket. A közönség kíváncsiságának kielégítésére a Concorde-téren hatalmas tölcsekreket állítottak fel, amelyek körül állandóan ezrével tolongtak. A nagy tömeg este fél kilenc órától kezdve rendületlenül kintartott és visszafójtott lélegzettel hallgatta a pilóták gépéről a newyorki rádióállomás közvetítésével leadott jelenségeket. A rádió minden öt percben közölte az új híreket, amelyek annál inkább érdekelték a közönséget, mivel a pilóták a leszállás előtt óriási viharral és zivatarral küzdöttek meg. Az előrejutást a szélvész akadályozta és a repülőgép igen válságos helyzetben volt.

Nagy izgalom közepette adta le azután a rádió azt a hírt, hogy Costes és Bellonte amerikai időszámítás szerint hét óra nyolc perckor megjelentek az amerikai courtsfieldi repülőter felett és négy perccel később közép-európai időszámítás szerint tizenkét óra tizenkét perckor leszálltak.

Costes és Bellonte pilótákat leszállás után Lindbergh és a csak néhány nappal Európából Amerikába repült Grönau óceánrepülők, továbbá Roosevelt volt köztársasági elnök özvegye és gyermekei, valamint óriási lelkes tömeg üdvözölte.

PÁRIS, szeptember 3. Az éjszakai órákban sokezerényi tömeg várta Costesék megérkezésének hírét, amelyet a város különböző részein elhelyezett hangszórók továbbítottak. A megérkezés híre hatalmas lelkesedést keltett a tömegekben. A lapok különkiadásban adták hírül a világraszóló eseményt. A fellelkesült tömeg a Marseillet énekelve bejárta a város utcáit és éltette a repülőket. Még az éjszaka folyamán a különböző lapok szerkesztősegeit, a város középületeit, de a magánházak nagy részét is kivilágították és fellobogózták.

Costes éjjel 2 órakor telefonon beszélt feleségével. A pilóta felesége még e hét folyamán Newyorkba utazik, ahol egy hetet tölt férjével. Utjára elkíséri Condon pilóta is, aki a „Kérdőjel”-el akar visszatérni Európába. Costes viszszaérkezése után a becsületrend parancsnokává nevezik ki.

A két pilóta Párisból New-Yorkba való repülésével körülbelül 2 millió dollárt keresett, amelyet az indulásuk előtt kötött különböző szerződésekkel biztosítottak maguknak. Ezenkívül Easterwood amerikai ezredes 25 ezer dollárt ajánlott fel a pilótáknak, ha New-Yorkba való megérkezésük után két nappal leszállanak szülővárosába, Dallasba.

New-York, szeptember 3. Hoover elnök az óceánrepülés sikere alkalmából üdvözítő táviratot küldött Doumerguenak és kifejezést adott annak a reményének, hogy ezen az uton

még igen sok francia fog New-Yorkba érkezeni. Az egyik new-yorki német egyesület meghívta a francia pilótákat arra a bankettre, amelyet Grönau, a német óceánrepülő tiszteletére rendeztek.

NEW-YORK, szeptember 3. Costes és Bellonte francia repülők New-Yorkban nyilatkozatot adtak utjukról. Megemlítették, hogy háromszor kerültek erős viharba, először az ir partvidékek fölött, másodsor az Atlanti-Oceánon és a harmadik vihar már az észak-amerikai partok felett érte őket. A francia lapok nagy örömeiknek adnak kifejezést, hogy a két francia repülőnek sikerült átrepülni az Atlanti-Oceánt. A két pilóta „Kérdőjel” nevű gépén 37 óra 18 perc alatt repült Páristól New-Yorkig. Az amerikai partok felett tíz repülőgép ment fogadtatásukra és kíséretükben repültek New-Yorkig. Leszállás után Costes a mikrofon elé lépett és így üdvözölte az amerikaiakat.

Gondatlanságból okozott emberöléssel vádolja az ügyészség Drbochlav mérnököt

Németh Andor tragédiája ügyében ma kihallgatták a gázoló mérnököt — Popoviciu aradi ügyész nyilatkozata

ARAD, szeptember 3. Németh Andor megdöbbentő tragédiája még mindig szóbeszéd tárgyat képezi a városban. A mai nap folyamán az ügyészség is befejezte az ügyvel kapcsolatos vizsgálatot. Popoviciu ügyész ma délelőtt beidézte Drbochlav cukorgyári mérnököt és hosszasan kihallgatta. A mérnök részletesen beszámolt a tragikus szerencsétlenséget megelőző pillanatokról. Miként a rendőrségen, úgy az ügyész előtt is elmondta, hogy a tragédiát a fatális véletlen okozta, amennyiben előre nem látható szituáció révén került Németh Andor a gyors iramban robogó autó elé. Megállapítást nyert, hogy a mérnök azonnal fékezett, amint a kerékpárost megpillantotta, de oly nagy sebességgel haladt, hogy már ekkor is késő volt, mert a következő pillanatban a katasztrófa már beállott.

Popoviciu ügyész Drbochlav mérnököt kihallgatása után szabadon bocsájtotta, miután egyetlen olyan momentumot sem látott fenforogni, amely fogvatartását indokoltá tette volna. A déli órákban Popoviciu ügyész átta-

Nagy részvét mellett temették el Németh Andort

Hatalmas részvét közepette kísérték utolsó útjára ma délután öt órakor a tragikus véget ért Németh Andort. Az Elena Ghiba Birta (Variassy József-ucca) 14. sz. gyászház udvara, ahol a gyászszertartás zajlott le, zsúfolásig megtelt Arad előkelő kereskedővilágának reprezentánsaival. A mélyen sujtott szülők kockogva állottak a ravatal mellett, amelyen fehér koporsóban nyugodott a kis halott. Köröskörül a koszorúk és csokrok egész tömege szegélyezte a ravatalt. A szertartás alatt

Városi Zenede

Beiratkozások szept. 1-4. d. u. 3-5
Évi tandíj 3000 lel.

Elméleti és gyakorlati oktatás akadémiai tanterv szerint Kiképzőosztályok. Előkészítés akadémiai vizsgálatra. — Zenekar és énekári gyakorlatok.

A város kilakoltatja az aradi háziipari iskolát

Kilenc növendéke van az iskolának — Nem érdemes egy épületet számára fenntartani

ARAD, szeptember 3. Ismeretes már a közönség előtt az a harc, amely a város és az aradi háziipari iskola között folyik. A város mindenáron hozzá akar jutni az iskola épületéhez, amelyre feltétlenül szüksége van, viszont Popescu Irén, a háziipari iskola igazgatónöje nem hajlandó átadni az épületet. A város most erőlyes rendszabályokhoz készül nyulni, hogy az épületet visszakapja. Egyben felhívja az illetékes miniszterium figyelmét arra, hogy a háziipari iskolának mindössze kilenc növendéke van és ezek részére, valamint az igazgató lakása számára foglalnak le egy iskola-épületet. Ugyanakkor az Illés-uccai iskolában két elemi iskola működik, a 14-es és a 22-es számú, többszáz növendékkal, akiket kénytelenek délelőtti és délutáni turnusokban tanítani, mert nem áll elegendő tanterem rendelkezésre. Ez az egyik főoka annak, hogy a város vezetősége szükség esetén a legerélyesebb rendszabályokhoz nyul az épület visszaszerzése és a háziipari iskola kilakoltatása érdekében.

Beza cinkosai kilencedik napja éhségstrájkolnak

BUCURESTI, szeptember 3. Guranescu és Baicu macedo diákok, Bezának, Anghelescu belügyi alminiszter merénylőjének cinkosai, a fogházban már kilencedik napja éhségstrájkolnak. Ha még három napig nem vesznek magukhoz ételmet, mesterségesen fogják táplálni őket.

nulmányozta az ügyre vonatkozó aktákat és meghozta határozatát, amely szerint

Drbochlav mérnök ellen gondatlanságból okozott emberölés vétsége címen teszi meg a vádindítványt.

A mérnök ellen emelt vád elég súlyos, miután egy naptól hat hónapig terjedő fogházzal büntethető.

Alkalmunk volt beszélgetést folytatni Popoviciu ügyésszel, aki a tragikus szerencsétlenség ügyében a vizsgálatot lefolytatta. Az ügyész a következőket mondotta:

— Több ízben is kihallgattam Drbochlav mérnököt, valamint a szemtanukat és megállapítottam, hogy a felelősség nem terheli oly mértékben, hogy emberölés büntette miatt lehetne vádat emelni. Annyi bizonyos, hogy a gondatlanság ténye bizonyos mértékben fenforogni látszik, amit az a körülmény bizonyít, hogy a mérnök nem tartotta be a hajtási szabályokat. Különösen súlyosbitja az elbírálást az a körülmény, hogy Drbochlav mérnök meg nem engedett sebességgel robogott.

gyakran hangzott el zokogás a gyászolók csoportjából. A gyászszertartás végével megindult az impozáns menet a felsőtemető felé. Még egy utolsó ima és Németh Andorka fehér koporsója dübörögve creszkedett a sirba. A mélyen sujtott Németh István textilkereskedő és felesége, az őket ért súlyos csapás alkalmából, a részvételvelek és táviratok egész tömegét kapták és Arad előkelő társalmából számtalan keresték fel a megtört szülőket, hogy részvétüket tolmácsolják.

A budapesti rombolások miatt

a szociáldemokrata párt ellen kártérítési

A párt magán- és büntetőjogi felelős a véres eseményekért — A tüntetések halálos áldozatát nem pert indítanak Budapesten temetik el — A szombatra tervezett kommunista tüntetésekre megtörténtek az intézkedések

BUDAPEST, szeptember 3. A hétfői pesti rombolás károsultjai közül többen elhatározták, hogy kártérítési pert indítanak a Szociáldemokrata Párt ellen. A Színészsövetség, amelynek autóján haladt Klár Zoltán, már be is nyújtotta igénykeresetét az autó elhamvasztása miatt. Nők szerint a kárt szenvedett kereskedők egységesen bíznak meg egy ismert pesti ügyvéddel, hogy tegyen kártérítési pert folyamatba a Szociáldemokrata Párt ellen. Neves pesti jogászok kijelentése szerint

A párt úgy magán-, mint büntetőjogi felelős a hétfői véres eseményekért.

Az őrizetbe vett munkások közül csak 38 maradt letartóztatásban a rendőrségen. Ezekről megállapítást nyert, hogy résztvettek a rombolásban és megtámadták a rendőrséget.

A belügyminisztérium ma szigorú intézkedést adott ki, hogy a tüntetések halálos áldozatát: Dranyik Jánost haladéktalanul Galgahévízre szállítsák, ahonnan származik és ott temessék el.

A kommunisták szombatra tervezett tüntetése ügyében a rendőrség minden elővigyázatossággal rendszabályt megtett, de nem hiszik, hogy valóban tüntetésre kerüljön a sor.

Vass József miniszterelnök-helyettes ma nyilatkozott az újságíróknak a hétfői véres eseményekről. Elmondotta, hogy a szociáldemokraták olyannyira összefonódtak a turbulens elemekkel, hogy disztinkválni szinte nem is lehet közöttük. Kijelentette, hogy a szociáldemokraták többet vesztek, mint amennyit nyerhettek volna a tüntetéssel.

Csak szeptember 15-ikéig lesz forgalomban az öt- és huszlejes bankjegy, de addig mindenütt el kell fogadni

A pénzügyigazgatóság utasítást kapott a bankjegyek további elfogadására — Már árszóval vásárolták a huszlejes bankjegyeket — Zavarok a beváltás körül

Hivatalos aradi nyilatkozatok az öt- és huszlejesek beváltásáról

ARAD, szeptember 3. A legjobb akaratral sem mondható, hogy az öt- és huszlejes bankjegyek bevonása teljesen simán, minden fennakadás nélkül ment volna végbe. Már az első pillanatokban megállapítható volt, hogy a Banca Nationalnál a legteljesebb bizonytalanság uralkodik ebben a kérdésben. A Banca Nationala kormányzósága eredetileg úgy rendelkezett, hogy az öt- és huszlejes bankjegyeket csak szeptember elsejéig lehet fizetési eszközképpen elfogadni. Természetes, hogy ez a hír aggodalmat keltett a közönség körében, mert éppen a kis címletű bankjegyek azok, amelyek a mindennapos pénzforgalom zömét képezik és így elképzelhetetlen volt, hogy augusztus harmincegyedikével az öt- és huszlejes papírpénzek nem képezhetik forgalom tárgyát.

Az elseje előtti ideges hangulat az egész vonálon megnyilatkozott. Tömegesen lepték el a Banca Nationala épületét azok az emberek, akik öt- és huszlejes bankjegyeket akartak beváltani. A beváltás lassu tempója miatt az emberek napról-napra idegesebbek lettek, úgy, hogy sokan kihasználva a kedvező konjunktúrát és az emberek türelmetlenségét.

18. sőt 15 lejért vásárolták meg a forgalomban lévő huszlejes bankjegyeket.

Végre elérkezett a szeptember elseje. Eltekintve attól, hogy időközben legalább háromféle dátum volt forgalomban a beváltás idejének meghosszabbítását illetően, a Banca Nationala kormányzósága csak másodikán értesítette fiókjait, hogy a beváltást szeptember tizenötödikéig meghosszabbította. Ezzel ugyan csak részben segített a Banca Nationala a közönség baján, mert most sem adta meg annak lehetőségét, hogy a forgalomban lévő bankjegyek a címleteknek a forgalomból való kivonásától még egy ideig beváltásra kerüljenek, minden értékcsökkenés nélkül.

Mintán az állami hivatalok voltak az elsők, akik megtagadták, hogy a forgalomból kikerülő bankjegycímleteket fizetési eszközként elfogadják, a pénzügyminisztérium is beleavatkozott a dologba és elsőjén kör-táviratban értesítette a pénzügyigazgatóságot, hogy az öt- és huszlejes bankjegyeket további rendelkezésig fizetési eszközként el kell fogadni.

Ebből például Aradon is újabb zavar keletkezett, mert a közönség azt hitte, hogy a bankjegyek továbbra is forgalomban maradnak és így nem siettek azok beváltásával.

Alkalmunk volt beszélgetést folytatni az

aradi Banca Nationala egyik illetékes tisztviselőjével, aki ezeket mondotta:

— Minden ellenkező híreszteléssel szemben, a kormányzóság rendelkezése az, hogy az öt- és huszlejes bankjegyeket csak szeptember tizenötödikéig lehet fizetési eszköz képpen elfogadni.

Szó sincs tehát arról, hogy ezek a bankjegyek továbbra is forgalomban maradnak. A legsajnálatosabb a dologban, hogy ezzel a zavarral igen sokan visszélnék. A beváltás egyebekben igen tempósan halad előre, úgy, hogy tizenötödikéig előreláthatólag már nem lesz ilyen címletű bankjegy forgalomban.

Ugyancsak beszélgetést folytattunk a Banca Nationala pénzügyigazgatóval, aki a minisztérium távirati intézkedéséről ezeket mondotta:

— A kérdéses távirati rendelkezés, amely szerint az öt- és huszlejes bankjegyeket továbbra is el kell fogadni fizetési eszközképpen, szeptember elsején kelt, tehát valószínűleg abban az időben, amikor a Banca Nationala kormányzósága már tudta, hogy a beváltás időpontját nem fogják meghosszabbítani, csupán a végleges dátumot nem tudták. Most már magától értetődik, hogy az öt- és huszlejes papírpénzeket csak szeptember tizenötödikéig fogadhatja el fizetési eszközképpen a pénzügyigazgatóság.

Általános soffőrsztrájk Bucurestiben

BUCURESTI, szeptember 3. A fővárosban ma kitört az általános soffőrsztrájk. Az első napon már számos incidens játszódott le. A rendőrség 50 soffőrt letartóztatott.

Tragédia a román-magyar határon

A pécskai határon a járőrök agyonlőtték egy embert, aki Magyarország felé akart átszökni — Társát halálosan megsebesítették

Pécskai tudósítónk jelenti: Rejtélyes ügyben folytat nyomozást a pécskai határrendőrség. Az elmúlt éjszaka két ismeretlen egyén Pécskánál át akart szökni a határon. Szándékuk keresztülvitelle közben a határon cirkáló őrzőket észrevette a szökevényeket, akik Magyarországra fel akartak szökni és megállásra szólították fel őket. A felszólítás nem használt, mindketten erősebb tempóban visszafelé szaladtak és igyekeztek lőtávolon kívül jutni. A második felszólítás is hiábavalónak bizonyult, mire az őrző rálőtt a két ismeretlen férfire. Mindkettőt eltalálták. Az őrzőket nyomban

Olcsó papírszalvéta

vendéglősöknek Sándor Ferenc papírüzletében

Miss Bánátot melegen ünnepelték Keszthelyen

Meglátogatta Simon Böske szüleit

KESZTHELY, szeptember 3. A lippai származású Hagyó Baba, aki — mint ismeretes — a romániai szépségkirálynő választása alkalmával a Miss Bánát címet nyerte el és egyedüli kisebbségi résztvevője volt a bucaresti szépségversenynek, az elmúlt héten Keszthelyen, Simon Böske szülővárosában tett látogatást ottani rokonságánál. Amikor megérkezéséről a városban értesültek, megtették az előkészületeket a fogadtatására és a lippai urileányt imponáns módon fogadták a keszthelyi állomáson.

Hagyó Baba egy hétig tartózkodott Keszthelyen, ahol melegen ünnepelték és több ünnepélyt rendeztek tiszteletére. Az egyik ünnepélyen hatalmas rózsacsokrot kapott a város előkelőségeitől. Másnap Hagyó Baba meglátogatta Petőfi Sándorné Szendrey Julia emléktábláját és ott helyezte el a kapott csokrot. Érdekes, hogy Miss Bánát keszthelyi tartózkodása alatt látogatást tett a volt Miss Európa szüleinél. Simon Böske Budapesten lakik, szülei azonban a legnagyobb kedvességgel fogadták a bájos fiatal urileányt, aki a bucaresti szépségversenyen egyedül reprezentálta a magyar szépséget.

**Itt van az ős rövidbegek a napok
Löbl-könyvtár könyvtárából olvasok,
Negyven lejért egy hónapig esőrelek
Jót olvasva, szórakozva így élek.**

Szélahámos cselédeány garázdálkodik Temesvárott

TEMESVÁR, szeptember 3. Benis Lajos gyárvárosi ékszerésznél néhány nappal ezelőtt megjelent egy cselédeány és Bozsák Mihály drótszövetgyáros feleségének névjegyét mutatta fel, amelyen az urinő néhány karkötő átadását kéri kiválasztás céljából. Az ékszerész gyanútlanul átadott 8 ezer lej értékű karkötőt és várta, hogy a meg nem felelőket visszaküldjék. Miután azonban két nap is eltelt és a cseléd nem jelentkezett, érdeklődött Bozsáknénál, aki meglepetéssel hallotta, hogy nevében ékszer vásároltak.

Hasonló módon károsították meg Jászenszky Ferdinánd gyárvárosi divatkereskedőt, kitől 4 ezer lej értékű árut csalt ki, valószínűleg ugyanaz a személy. A károsult kereskedők feljelentést tettek a rendőrségen, amely széleskörű nyomozást indított a ravasz szélahámosnő kézrekerítésére.

Diplomáciai bonyodalmakkal fenyeget egy szerelmes asszony öngyilkossága

BERLIN, szeptember 3. Néhány nappal ezelőtt — mint már jelentettük — rendkívül szenzációs körülmények között öngyilkosságot követett el Amlinger német kapitány huszonkétéves fiaitai felcsége. Az életunt a Luftwansa Frankfurt-erfurti repülőjáraának személyszállító gépén utazott és Kielandstäden község fölött kiugrott a repülőgépből és összeroncsolt tagokkal holtan terült el a földön.

A repülőgép utasai és pilótái egyáltalán nem tudtak semmit a történetéről és csak Erfurtban a kiszállásnál vették észre, hogy a tizenegy utas közül egy hiányzik. A rejtélyes eltűnésre akkor kaptak magyarázatot, amikor a repülőgép egyik fülkéjében megtalálták az eltiint asszony kézitáskáját, amelyben benne volt az Amligerné nevére szóló utlevél és ennek a fenekén kusza ceruzafeljegyzések voltak, amelyben az asszony bejelenti, hogy öngyilkos lesz és kéri, hogy a táskájában lezárt borítékban levő bucsulevelet juttassák el Frankfurti rokonaihoz. Tettéknek okául azt írja, hogy követni akarja férjét, ki néhány nappal ezelőtt repülőszerecséltenség áldozata lett Oroszországban és ő is ugyancsak a halálméret akarja választani.

Különösnek és megmagyarázhatatlannak találják még most is, hogy hogyan sikerült Amlingernének végrehajtania végzetes szándékát, mikor kivüle még három utas volt ugyanabban a fülkében, akik semmit sem vettek észre. Pedig hosszabb ideig kellett tartania, amíg az öngyilkos ki tudott bujni a kabin szűk ablakán. A pilóta elmondta, hogy Kielandstäden falu fölött érzett a gépen valami könnyű rázkódást, de ennek nem tulajdonított különösebb jelentőséget.

Az öngyilkosságnak csak egy szemtanuja volt: egy kielandstädti földműves, aki látta, hogy a repülőgép ablakán egy nő bujik ki és azután lezuhan a mélységbe. A földműves a borzalmas látványtól súlyos idegsokkot kapott.

Amligerné öngyilkossága érthetően nagy feltűnést keltett egész Németországban és a sajtó elsősorban azt a kérdést kezdte fejtegetni, hogy mi okozta tulajdonképpen Amlinger kapitánynek a halálát.

A halálesetről szóló jelentésben ugyanis a német hivatalos körök azt közölték, hogy Amlinger a külföldön egy versenylovaglásnak esett az áldozatául, amivel azonban ellentétben állnak az öngyilkos özvegy bucsusorai.

A baloldali német lapok mindenekelőtt kiderítették, hogy Amlinger neve — főhadnagyi ranggal — még benn szerepel a német hadsereg tisztjeinek a névsorában, azonban Amlinger kapitány nincs felvéve az 1930 évi sematizmusba. A berlini hadügyminisztérium sietett megcáfolni azt a hírt, hogy Amlingert hivatalos szolgálatban érte volna a halálos szerencsétlenség és hivatalosan kijelentették, hogy Amlinger már régebben megvált a német hadsereg kötelékéből és azóta mint magánember tartózkodott Oroszországban. Ennek a cáfolatnak azonban nem sok hitelt adnak és bizonyos, hogy Amlinger halála most épen a legrosszabbkor jött a szovjettel rokonszenvező német tábornokok számára. Ebből ugyanis arra lehet következtetni, hogy a német hadsereg vezetői összekötötést tartanak fenn a szovjet hadvezetőségével.

Amlinger halálának körülményeire nézve azt írják, hogy a kapitány egy újmodellű Junkers-repülőgéppel folytatott kísérletezése során zuhant le. Egy újmodellű hadi repülőgépet akart ugyanis kipróbálni, amelynek benzintartóját fenyegető veszély esetén le lehet dobni és az utat a gép egy kisebb tartalék benzintankkal folytatja tovább. A szocialista újságok ebből arra következtetnek, hogy Amlinger hivatalos megbízásból tartózkodott Oroszországban.

Minden jel arra vall, hogy az Amlingerné öngyilkosságával kapcsolatosan kipattant katonai affér esetleg konfliktusra fog vezetni Franciaország és Németország között.

A jegyzőiskola itartása ügyében interveniált a szülők és tanulók küldöttsége az aradi vármegyeházán

ARAD, szeptember 3. Nagy feltűnést keltett érdekeltek körökben az Aradi Közlöny cikke, amelyben beszámolt az aradi jegyzőiskola közeli elhelyezéséről. A hír nyomán megindult az akció, amely azt célozza, hogy az iskola Aradon maradjon. Ma délelőtt a szülők és tanulók egy küldött-

„Iparpártolás“, amely tönkre teszi

Az új vasuti tarifa groteszk intézkedései — A tarifa elsősorban Aradot károsítja meg — Más városoknak kedvezményt adtak, Aradtól megvonták — Az jár legjobban, aki nem veszi igénybe az iparpártolási kedvezményt

ARAD, szeptember 3. Mindössze huszonnégy órája lépett érvénybe az új vasuti tarifa és máris a panaszok egész tömege hangzik el. És a tarifa alapos áttanulmányozása után meg kell állapítani, hogy főképpen a kisebb gyárakat sújtja és ezzel kapcsolatosan

Arad egyike azon városoknak, amelyeket érzékenyen megkárosít az új díjszabás.

Az Aradi Közlöny munkatársa az új vasuti tarifa ügyében felkereste ma Ispravníc György vasutigazgatót, aki készséggel bocsátotta rendelkezésére az új tarifára vonatkozó pontos adatokat. Ezekből azután az anomáliák egész sorozatát sikerült megállapítani.

Előjáróban meg kell jegyezni, hogy a vasut teljesen átalakította az iparpártolást. Eddig az egyes gyárak 45 százalékos szállítási kedvezményt élveztek, amely jelentékenyen olcsóbbá tette az illető gyárak termékeit. Ez a kedvezmény most is fennáll, de egészen megváltoztatott formában. Az új vasuti tarifa ugyanis elsősorban felállította az állomási tarifát. A gyáripárosok szövetségének közbenjöttével megállapított egyes állomásokat, ahonnan kedvezményes tarifa mellett szállítanak a díjszabásban megemlített ipari termékeket. Így például Aradról a kedvezményes állomási tarifa mellett lehet cukrot szállítani. Az egyes áruknál főleg azokat az állomásokat vették be a díjszabásba, ahol nagy gyárak működnek, míg a kisebb gyárakat teljesen figyelmen kívül hagyták. Az úgynevezett állomási tarifát csupán azok a cégek élvezhetik, amelyek eddig a 45 százalékos kedvezményt kapták. Azok a vállalatok, amelyek a 45 százalékos kedvezménytel bírnak, továbbra is élvezik azt, de egészen sérelmes formában. Ha olyan áru szállításáról van szó, amely Aradra nézve nem szerepel az állomási tarifában, úgy a legmagasabb díjszabásból adnak 45 százalékos kedvezményt,

ugy, hogy a szállító cég sokkal jobban jár, ha nem veszi igénybe az iparpártolási kedvezményt.

Néhány példával lehet legjobban illusztrálni az új rendszert:

A keményítőnél eddig a 45 százalékos kedvezménytel rendelkező cégek száz kilogramm után száz kilométeres utra 48 lejt fizettek. Ennél a cikknél állomási tarifát csak *Bucuresti, Nagyszeben* és néhány más romániai állomásnál engedélyeznek,

Arad nem szerepel benne.

Ha tehát az aradi keményítőgyár akar szállítani, vagy megfizeti a rendes tarifát, amely 87 lejt tesz ki, vagy igénybe veszi a 45 százalékos kedvezményt és ebben az esetben az A) tarifa 233 lejből kap 45 százalékos, tehát körülbelül 120 lejt fizet.

A kedvezménytel drágább aállítás, mint a rendes tarifával.

Ezzel szemben Bucurestiből és Nagyszebenből 51 lejt szállítják el a keményítőt, mert a tarifa itt állomási díjszabást engedélyez. Még egy példa. Lippán most állítottak fel milliós befektetéssel szénsavgyárat. Szénsavnál azonban csak Buziás állomásnál engedélyeznek állomási tarifát, amelyek alapján száz kilo-

sege jelent meg Lázár Ágoston dr. megyei választmányi elnöknel, az iskola igazgatójánál, akik megkérték arra, interveniáljon megfelelő fórumnál a rendelkezés visszavonása érdekében.

Elmondták, hogy az iskola elhelyezése lehetetlenné teszi az aradi és aradmegyei tanulóknak a továbbtanulást, miután át kellene költözniök Temesvárra, amely tudvalevőleg sokkal drágább város, mint Arad. Az elnök megígérte, hogy a maga részéről is interveniál illetékes helyen az ügyben. Értesülésünk szerint egyébként a parlamenti képviselők is intervencióra készülnek.

gramm szénsavnak száz kilométerre való szállításaért 35 lejt számítanak fel. Ha tehát a lippai szénsavgyár szállít, vagy megfizeti a 74 lejes rendes szállítási díjat, vagy a 45 százalékos kedvezmény birtokában fizeti a legdrágább díjtételt, levonva a 45 százalékot, ami 120 lejt tesz ki. Jobban jár, ha a szabályszerű tarifához ragaszkodik. Nem is szólva arról, hogy külön kérvényt kell benyújtania a kedvezmény leszámitásáért, ami költséget és fáradságot jelent. Az új tarifa, enyhén szólva, tehát, agyonütötte a lippai szénsavgyárat. A csokoládébonbonoknál állomási tarifa alapján 97 lejt fizetnek, a rendes tarifa 106 lejt, a „kedvezményes“ 120 lejt.

Ezek szerint minden attól függ, hogy az egyes városokban milyen áruk után engedélyeznek állomási tarifát. És itt az a pont, ahol nagy sérelmek érték Aradot. Hogy mást ne is említsünk, Aradnak oxigéngyára is van, de az oxigént nem lehet innen kedvezményesen szállítani. Egy másik tételnél viszont megtudjuk, hogy poloskairtó szereket már állomási tarifa alapján szállíthatnak el. Sőt parkettfényesítő szereket is.

De gőzkazánokat, amelyeket az Astra-gyár is szállít, Brassóból állomási tarifa alapján lehet szállítani, Aradról ellenben nem.

Mindebből megállapítható, hogy a 45 százalékos iparpártolási kedvezmény semmitsem ér. Egész sereg kis aradi ipartelep működik, amelyet érzékenyen érint az új tarifa rendelkezése és ezért most hatalmas akció indul meg annak érdekében, hogy a vasut változtassa meg az új tarifában szereplő sérelmes rendelkezéseket. Elsőnek az aradi *Azuro* gyár jelentkezett, amely részletes memorandummal fordult a kereskedelmi és iparkamarához, kérve intervencióját a helyzet megjavítása érdekében. Valószínű, hogy ezt a beadványt mások is fogják követni és megindul az akció, amelynek célja az, hogy a tarifa összeállításánál teljesen háttérbe szorított Arad számára néhány kedvezményt csikarjon ki.

Mindenféle **osomagoló-papírok** gyári áron **Kerpel** nagy papírlakában.

Az aradi mozik mai műsora

CENTRAL: A nagy rendező, Korda Sándor hatalmas hangosfilm-drámája: **EGY SZERELMES ÉJSZAKAÉRT.** Főszereplők: Billie Dove és Lukács Pál. Pótműsor: **VINCENT LOPEZ** Amerika legegységesebb jazz-bandje. Előadások kezdete 5. 7 és negyed 10 órakor. Kezdekor az ajtók bezáratnak.

SELECT: 5 és 7 órakor.

MODERN: (Marospartí nyári mozdó). Egy negyed 10 órakor. Utoljára, **ALTONA GYÖNGYE.** Dráma. Főszerepekben: Jemmy Jugo és Willy Fritsch.

ELITE: 5, 7 és egy negyed 10 órakor. Utoljára. **KELETI MENYASSZONY.** Nagyhatású dráma. A főszerepekben: Georges Carpentier és Henry Krauss.

GRADISTE: 7 és 9 órakor. Utoljára. **MODERN HÁZASSÁG.** Vigjáték. főszerepekben: Laura La Plante és Beregi Oszkár.

H I R E K

Az ötvenedik öngyilkossági kísérletét jubilálja

MANCHESTER, szeptember 3. Thomas MacKinley nyugalmavonult órásmester már husz esztendeje nagyon unja az életét. Következésképpen állandóan öngyilkossági gondolatokkal foglalkozik. Sőt még ennél is többet tesz unalmának megszüntetése érdekében, a mennyiben egyszemélyre követi el az öngyilkossági kísérleteket. De örögi szerencséje, vagy talán szerencsétlensége az, hogy eddig még nem sikerült neki kikerülni az árnyékvilágból. Ezelőtt huszonhárom esztendővel revolverrel kezdte. A golyó egy csinos lyukat hagyott a homlokán, de MacKinley települt. Egy év múltán a Themsével kísérletezett. Kifogták, pedig már félig megfulladt volt. Aztán jött a kötél, majd a mérég és így tovább. Minden lehető öngyilkossági módot megpróbált. De — ismétljük — pechje volt. Bárhogy is unta az életét, nem tudott meghalni. Annyi torradás talán egyetlen ironiárcos testén sincs, mint az övé. Már rossz a gyomra, veséje és mája a mérgektől. A napokban ismét kikerült a kórházból. Ekkor rájött, hogy az ötvenedik kísérlet sem sikerült. Erre összehívta barátait és ismerőseit — köztük mentőorvosokat, rendőrtisztviselőket — és jubileumi bankettet rendezett. A banketten felszólalt és bejelentette, hogy elhatározta, miszerint nem követ el több öngyilkossági kísérletet. Ha eddig nem sikerült — mondotta — hát tovább élek. Most egész Manchester nevet rajta.

Nagy katonai manőverek októberben.

Bucurestiből jelentik: Az első nagy katonai manőverek, mint a hadügyminisztériumból a fővárosi sajtó értesült, október folyamán lesznek. A Lupta hradása szerint ez alkalommal tiszti koncentráció is lesz és az eddigi manővereken részt nem vett tartalékos tisztek közül az 1920—26. korosztályt hívják be fegyvergyakorlatra. A vezérkar ezt a rendelkezést még nem bocsátotta ki és így ezt teljesen fenntartással kell fogadni.

— Elkészültek a román hadihajók Olaszországban. Bucurestiből jelentik: Az Olaszországban elkészült hadihajók utban vannak a román vizek felé és a hét végén érkeznek Constantaba. A romániai tengeri haderő parancsnoksága nagy ünnepség keretében veszi át a hajókat.

— Szeptember 15-én kezdődnek a baccalaureatusi vizsgák. Bucurestiből jelentik: A baccalaureatusi vizsgák szept. 15-én kezdődnek. A közoktatásügyi minisztérium e hó 12-én hozza nyilvánosságra a kinevezett bizottságok névsorát.

— Dr. Lázár Ágoston szabadságon. Lázár Ágoston dr. megyei választmányi elnök szeptember 15-én egyhavi szabadságra megy. Ezen idő alatt külföldi tanulmányutat végez. Az elnök hivatására után kerül csak sor az új megyei szervezési szabályrendelet végrehajtására és az egyes megyei hivatalok alapos reorganizációjára.

— Szünet a magyar belpolitikában. Budapestről jelentik: Bethlen István gróf, magyar miniszterelnök, október elsején veszi át hivatalának vezetését. Addig tehát a belpolitikában nagyobb események nem várhatók.

— Áthelyezések a magyar diplomáciában. Budapestről jelentik: A magyar diplomáciai karban több áthelyezés történt. Így Belicska Sándor eddigi varsói követet nyugdíjazták és helyébe Matuska madridi követ került, akinek örökébe viszont Hevesy Pál megh. miniszter került Genéből. Az ő utódja Pelényi János washingtoni követségi tanácsos lett. Matuska áthelyezését sokan Albrecht főherceg házasságával hozzák kapcsolatba, holott már régen felmerült annak a gondolata, hogy Belicska varsói követet nyugdíjazták és helyében Matuskát nevezik ki Madridból. Tehát a vele kapcsolatos kombinációk alapatlanok.

Panamával vádolják Mihalache földművelésügyi minisztert

Az Ordinea szerint a besszarábiai nemzeti-parasztpárt egyik vezére egy millióval károsította meg az államot

BUCURESTI, szeptember 3. Az Ordinea mai számában súlyos támadást intéz Mihalache földművelésügyi miniszter ellen. A lap szerint Codreanu János, a képviselőház volt alelnöke, Stere barátja és a besszarábiai nemzeti-parasztpárt egyik kiemelkedő egyénisége, súlyosan megkárosította az államot egy utóbbi földvételeivel. A képviselő husz holdas ker-

tet vásárolt a földművelésügyi minisztériumtól és a föld holdjáért 7000 lej fizetett, ugyanakkor, amikor az állam évi ötezer lej bért kapott a kertért. A föld mai értéke körülbelül 1 millió 200.000 lej, így tehát az állam több, mint egy millió lejtel károsodott. A leleplezés nagy feltűnést keltett és politikai körökben most a minisztérium felvilágosítását várják.

Ujra színész lesz a megbukott Frankfurti Biztosítótársaság igazgatója

Az őszi szezonban megjelenik a rivaldán — Ernst Dumcke furesa karrierje

BÉCS, szeptember 3. Az elmúlt esztendőben az egész kontinent nagy izgalomba hozta Európa egyik legrégebbi biztosítási konglomerátumát, a „Frankfurti“-nak összeomlása. A többi német biztosítók intervenciója azonban megkímélte a feleket pénzüik elvesztésétől, csupán a részvényesek szenvedtek tetemes károkat.

A bukást követő vizsgálat során kiderült, hogy az összeomlást főként az igazgatóság könnyelmű gazdálkodása és felelőtlen spekulációjai idézték elő. A részvényesek köréből súlyos támadások érték Paul Dumcke vezérigazgatót és annak fiát, Ernst Dumcke igazgatót, aki, mielőtt mielőtt a „Frankfurti“ élére került, színész volt és néhány kisebb szerepben szép sikereket aratott. Pályatársai nagy jövőt jósoltak a fiatal Dumckenek, ez azonban hirtelen megvált a szín-

padtól és csakhamar mint a „Frankfurti“ igazgatója és különböző vállalatok vezérigazgatója nagy szerepet játszott az osztrák főváros társadalmi és közgazdasági életében. Ernst Dumcke igen ügyes üzletembernek bizonyult, de őt is ugyanaz a könnyelműség jellemezte, mint apját, a „Frankfurti“ vezérigazgatóját.

A „Frankfurti“ összeomlása következtében úgy az öreg Dumcke, mint fia elvesztették vagyonukat. Azóta a fiatal Dumcke különböző vállalkozásokba bocsátkozott, de egyikük sem járt sikerrel. Most azután meglepetésszerűen elhatározta, hogy visszatér a színpadra. Máris több ajánlatot kapott berlini színigazgatóktól és filmgyáraktól.

Ernst Dumcke a legközelebbi napokban Bécsből Berlinbe költözik és már az őszi szezonban újra megjelenik a rivaldán.

— Halálos szerencsétlenség érte az Unió nápolyi konzulját. Rómából jelentik: Robinson, az Egyesült-Államok nápolyi konzulja, halálos szerencsétlenség áldozata lett. Capri-i villájának II. emeleti szobájának ablakában olvasott, közben azonban elaludt és kiesett az uccára. Az aszfalton szörnyethalt.

Szentgyörgyi Emil

női divatkereskedő

külföldi (párisi-bécsi) bevásárlási utjáról hazatérvén, készséggel ad felvilágosítást a divatról és mutatja be vételkötelezettség nélkül az őszi divatujdonságokat.

Arad, Neuman-palota.

— A Szent István-napi permanencia kérdése végleg lekerült a napirendről. Budapestről jelentik: Zichy János gróf ma fölkereste Vass József miniszterelnökhelyettesét, akinél mintegy fél óráig időzött. Távozásban az újságíróknak kijelentette, hogy most csak rekapituláltak a Szent István-napi rendőrségi permanencia kérdését, amely már Apponyi Albert gróf állásfoglalásával elintézését nyert és végleg lekerült a napirendről.

— Borzalmas lelet a Szajnában. Párisból jelentik: Clichy elővárosban egy halász nagyobb csomagot halászott ki a Szajnából. Amikor felbontotta a csomagot, elborzadva látta, hogy az egy véres női fejet, két kart és két lábat tartalmaz. A testrészek annyira oszlásnak indultak, hogy hozzávetőleg sem lehet megállapítani a kétségtelenül gyilkosságának áldozatul esett nő korát. A rendőrség megindította a nyomozást a borzalmas lelet ügyében.

— Letartóztatásba helyezte a vizsgálóbíró a sikkasztással vádolt városi tisztviselőt. Jelentették, hogy a város gépüzeme bírói feljelentést tett Morár Gergely inkasszáns ellen, aki mintegy 47 ezer lejtel nem tudott elszámolni. A rendőrség az ügyre vonatkozó aktákat áttette az ügyészségre. Tegnap délelőtt beidézték az ügyészségre Morár Gergelyt, ahol a soros ügyész hosszasan kihallgatta és miután fogvatartását indokoltak látta, letartóztatási indítványt terjesztett a vizsgálóbíróhoz, aki Morárt le is tartóztatta. A városi tisztviselő felebbezése révén ma tárgyalta a letartóztatási végzést a törvényszék, ahol ugyan csak helybenhagyták a vizsgálóbíró határozatát.

— Lemondott a Heimwehr vezetősége. Bécsből jelentik: A Heimwehr szövetség vezetősége ma délután benyújtotta lemondását. A vezetőség azzal indokolja meg cselekedetét, hogy ezáltal biztosítani akarja a Heimwehr teljes cselekvési szabadságát.

— Meggyilkolt és kirabolt gazdálkodó. Kiskőrösről jelentik: Megirtuk, hogy Akasztó község határában jobban öltözött férfi holttestét találták meg. Mára megállapítást nyert, hogy a férfi Debreczeni Sándor 61 éves dunaszentgyörgyi gazdálkodó, akitől ismeretlen gyilkosa 200 pengőt rabolt el. Amikor Debreczeni fia apja meggyilkolásáról értesült, öngyilkosságot követett el; felakasztotta magát, de még idejében megmentették az életnek.

— A has teltsége, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbeli hurut és sárgaság a természetes „Ferenc József“ keserűvíz használata által megszüntethetők s az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértúlulások ellensúlyozhatók. Gyomor- és bélspecialisták igazolják, hogy a Ferenc József vízzel, különösen az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, nagyon kedvező eredményeket érnek el. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Hatalmas tűz Telekes községben. Szombathelyről jelentik: A vas megyei Telekes községben ma hatalmas tűz pusztított. Hat lakóház és 15 gazdasági épület a tűz martaléka lett. Ezenkívül nagymennyiségű takarmány és ki nem csépeelt gabonanemű hamvadt el.

— Szerencsétlenül járt munkás. Temesvárról jelentik: Tegnap délelőtt a józsefvárosi szeszgyárban Fraun Péter 39 éves munkás lába a fogaskerekek közé szorult, amelyek súlyosan összeroncsolták. A szerencsétlenül járt munkást a mentők szállították kórházba.

— Temesvár is bevezeti a hangosfilmet. Temesvárról jelentik: A temesvári mozgószínház igazgatója, Pop Amos előterjesztést tett a városnak, hogy a hangosfilmet még az új mozi elkészülte előtt vezessék be. Az állandó választmány tegnap foglalkozott a kérdéssel és megbizta az igazgatót, hogy tegyen előterjesztést a terv pénzügyi és technikai módozatára vonatkozólag.

— Dr. Gyorgyevity volt szerb miniszterelnök meghalt. Belgrádból jelentik: Vasárnap meghalt a Bécs melletti Badenben a régi szerb politikai élet egyik markáns alakja: dr. Gyorgyevity Vladan volt miniszterelnök 86 éves korában. Gyorgyevity bíró, tudós és politikus volt, aki politikai tevékenysége mellett igen nagy irodalmi munkásságot is kifejtett. A doktorátust 1869-ben szerezte meg és ezen időponttól kezdődik aktív politikai szereplése. Érdekes, hogy az ő miniszterelnöksége alatt történt a régi Szerbia két legsorsosabb eseménye: a merénylet Milán király ellen és Sándor király házassága Draga Masinnal.

— Egy anya tragédiája. Nyiregyházáról jelentik: Kisra községben, Balla Péterné hat éves kis fia a közeli folyónál játszott, majd anélkül, hogy a közvetlen-közvetben lévő édesanyja észrevette volna, a vízbe zuhant. Az anya csak gyermeke segélykiáltásaira lett figyelmes, mire utána ugrott, dacára annak, hogy nem tudott uszni. Balláné elérte gyermekét, de már csak annyi ereje volt, hogy a sekély víz felé dobta, ahonnan a kis fiú partra evickélt. Az anyát közben elkapta az ár és néhány percnél küzdés után Balla Péterné a vízbe fulladt.

— A vigyázatlan hajtás ma újabb szerencsétlenséget produkált. Mihájlovics György aradi munkás ma délután a járdán hajtott kerékpárján és az Astra-gyár közelében elütötte Precup János nyolc éves gyermekét. A kis fiút súlyos lábtöréssel szállították a gyermekorvóháza.

— Jegesmedve gerinccsigolyát találtak Andréé csolnakjában. Stockholmból jelentik: A svéd kormány táviratot kapott Tromsöből, miszerint Andréé és társának holttestét indentifikálták, megállapítást nyert, hogy Andréé csolnakjában talált hátgerinccsigolya nem embertől származik, hanem egy jegesmedvétől.

— Lovak paradicsoma Amerikában. Washingtonból írják: James P. Briggs, egy amerikai állatvédő egyesület elnöke Marylandban, a Potomac-folyó partján üdülőtelepet létesített — lovak számára. Briggs ur úgy vélekedik, hogy nemcsak az emberek, hanem a lovak is elfáradnak az egész évi munkában és a városok aszfaltja után pihenésre vágnak. Szellős istállókat építtetett, dus legelő van a folyó partján, a lovak fürödhetnek és hűsölhetnek a fák árnyékában. Csúpnán 2 dollárba kerül egyheti „nyaralás”, hogy minden ló tulajdonos felrészíthesse állatai kondícióját. Már két-háromheti tartózkodás után meglepően javul a lovak kondíciója, a jó és sok zab, a friss levegő megteszi hatását.

— A Szeretetház kertü mulatságának esti műsora finom művelvezetről gondoskodik a délután színes és hangos szórakozásai és az esti tánc meleg hangulata között. A prologus után a táncelhetségéről városzerte ismert kis Táncos Duó ad elő egy bohóctáncot. Fischer Antal énekszámát következik majd, ki ércs és meleg baritonjával Faragó Boris zongorakísérete mellett Kurucz János és Tarnay dalait énekl. A rendezőség meg van győződve, hogy ennek a két igazán kiváló szereplőnek debütje valóságos meglepetés lesz. Nagy meglepetést jelent majd Kepes Mária klasszikus táncja is. Az urileány kimondott táncelhetség, kinek ez az első fellépte. Graciózus és nemes vonalú ritmikával élénkített táncszáma nagy tetszést fog kiváltani. A műsornak esenkívül is lesz még száma, amit meglepetésnek tartogat a rendezőség. A rendezőség különben csütörtök este 9 órakor értekezletet tart, melyre az összes hölgyek és urak ezuton is meghívotnak.

— Dr. D. Cosma vármegyey főorvos tanulmányutjáról visszatérve rendeléseit megkezdte. Pata Catedraloi (Tökös-tér) 7. szám.

— A Nyugat szeptember 1-i száma megjelent. Vezetőhelyen Möriz Zsigmond „A nagy fejedelem” c. Bethlen-regényének két új fejezetét adja. Babits Mihály Az elmaradt vendég címen Mikes Lajos portréját rajzolta meg. A szépirodalmi részben Sárközi György történelmi elbeszélését találjuk Görgey Arthur szerelméről, továbbá Kosztolányi Dezső, Bereznyay Pál és Dallos Sándor novelláját. Erdélyi József és Oláh Gábor verseit. Egyes szám ára 60 lei. Negyedévi előfizetés 300 lei. Főbizományos: Pallas könyv és lapterjesztő vállalat, Cluj, Strada J. Ratin A.

A csiki magánjavak elkobzásának kérdését

Bethlen magyar miniszterelnök válaszol Briand Páneurópa-memorandumára — Magyarország fődologátusa gróf Apponyi Albert —

tárgyalja a Népszövetség

Henderson angol külügyminiszter ma Genfben utazott

LONDON, szeptember 3. Henderson angol külügyminiszter, mint a népszövetségi angol delegáció vezetője ma elutazott Genfben. Az angol küldöttség 8 tagból áll. Közöttük van Lord Cecil, Anglia volt népszövetségi fődologátusa, aki 1927. augusztusában azért lépett vissza, mert a leszerelési kérdés körül nézeteltérései származtak az akkori konzervatív kormánytól.

BUDAPEST, szeptember 3. Magyar politikai körökben nagy érdeklődéssel kísérik a most kezdődő genfi népszövetségi ülészakot,

amellyel párhuzamosan Briand Páneurópa tervezete is megvitatásra kerül. Magyarország fődologátusa ezuttal is gróf Apponyi Albert lesz, de résztvesz az üléseken gróf Bethlen István miniszterelnök is, aki szeptember 10-én érkezik Genfben. Bethlen megjelenése azért szükséges, mert Magyarország nevében ő adja meg a választ Briand Páneurópa memorandumára. A népszövetségi ülésen tárgyalás alá kerül egyébként a cseh, jugoszláv és romániai kisebbségek ügye, a csiki magánjavak elkobzásának kérdése és az ugynevezett erdélyi „kulturzóna” intézményének dolga is.

Nagy zürzavar a liberális pártban

Nem tudják lemondani Bratianu Vintilát — Duca és Argetoianu pártütők, ha vállalják az elnökséget — Pénteken lesz a sorsdöntő választmányi ülés

BUCURESTI, szeptember 3. Az Adeverul mai számában hosszabb cikket közöl a liberális párt belső válságáról és a helyzetet minden cáfolat ellenére súlyosnak tartja. A liberális pártban — írja az Adeverul — óriási a zürzavar és ha nem tudják lemondani a pártelnökségről Bratianu Vintilát, úgy a párt válsága még súlyosabbá válik. Igaz az is, hogy Bratianu Vintila lemondása különböző nehézségekbe ütközik, mert nem tudnak olyan személyt a párt élére állítani, aki minden réteg bizalmát egyformán bírja. Duca és Argetoianu elnökségének sok híve, de nagyon sok ellensége is van és a Bratianu Vintilához ragaszkodó kis csoport már előre pártütőnek nevezi úgy Ducát mint Argetoianut abban az esetben, ha az elnökséget vállalnak.

Súlyos problémát jelent a pártnak Inculat

volt besszarábiai miniszter állásfoglalása, nem az ő személye miatt, akit a vezetőség szívesen embernek tart, hanem a besszarábiaiak állásfoglalása miatt, akik ultimátumszerűen kifejezték azt a követelésüket, hogy Bratianu Vintila távozzék az elnöki székből. Az erdélyiek és a bukovinaiak hasonló álláspontra helyezkedtek és íéllő, hogy a hatalmas liberális párt egyszerű regionalista párttá süllyed, amely csak a Regátot képviseli, de azt sem teljes mértékben, mert Bratianu György híveinek egyrésze regátbell. A lap végül megjegyzi, hogy Argetoianu nem mer, vagy nem akar Bratianu Györggyel szembehelyezkedni és ezért a pénteki sorsdöntő választmányi ülés előtt Berlinbe utazik.

Az Adeverul végül megjegyzi, hogy a román demokrácia nagy érdeklődéssel tekint a liberális párt belső válságának megoldása elé.

Véres szerelmi dráma egy brüsszeli kávéházban

Egy 18 esztendőes leány agyonlötte Brothower grótot és öngyilkos lett — A gróf viszonyt folytatott a leánnyal és annak édesanyjával

BRÜSSZEL, szeptember 3. Tegnap délután nagy feltűnést keltő szerelmi dráma játszódott le az egyik brüsszeli kávéházban. Mária Scherr 18 esztendőes leány három lövéssel megölöte Brothower grótot, a közismert jobboldali szenátor 22 esztendőes fiát és utána öngyilkos lett, de nem halt meg. Az ifju gróf előbb a leánnyal, később a leány anyjával folytatott szerelmi viszonyt. A viszony következtében a leány áldott állapotba került és bevallotta anyjának, aki ekkor beismerte, hogy ő is viszonyt folytat a gróffal.

A leány találkozót kért a gróftól, aki a találkán az egyik brüsszeli kávéházban meg is jelent. Az elcsábított leány azt kérte a gróftól, hogy megszületendő gyermekének adjon nevet és fogadja örökbe. A fiatal mánás ezt megtagadta és kijelentette, hogy már nem őt, hanem az édesanyját szereti. Az elkeseredett

leány erre annyira fölingerült, hogy retiküljében levő revolverével közvetlen közléről hisztérikus sikolyok közben három lövést adott le volt szerelmére, aki a helyszínen meghalt.

Véres kommunista zavargások Braunschweigben

BRAUNSCHWEIG, szeptember 3. Súlyos kommunistazavargások zaklatták fel tegnap a város csendjét. A nemzeti szocialisták gyűlést tartottak az egyik téren, mire a kommunisták is gyűlést hirdettek ugyanott és dacára a rendőrség tilalmának, meg is tartották. Több száz főnyi kommunista gyűlt egybe, amely fosztogatni kezdte a környékbeli üzleteket és lakásokat. A rendőrség szét akarta oszlatni a tömeget, amely azonban kövekkel támadta meg a rendőröket, akik közül többen megsebesültek. Végül is gummibotokkal verték szét a tüntetőket.

— A Korunk szeptemberi száma. A Dienes László és Gaál Gábor szerkesztésében megjelenő Korunk szeptemberi számából a következő tanulmányokat emeljük ki: Károlyi Mihály: Amerikai benyomások. Dienes Barna: A színház Amerikában. Balogh István: A magyar egyetemi ifjuság. Dániel Arnold: A nagybirtok mai helyzete Magyarországon. Gyomai Imre: A palesztinai kérdés. Erg Ágoston: A pszichanalízis és a marxizmus. Bolyai Zoltán: A mai film és a mai filmképzés. Stb. A Korunk előfizetési ára egész évre 860, félévre 460, negyed évre 250 lei. Mutatványszámot ingyen küld a Korunk kiadóhivatala Cluj-Kolozsvár, Str. Regala 16.

— Albrecht főherceg és Lebach Irén legújabb fényképe. A Színházi Élet új száma gyönyörű Angelo fényképet közöl Lebach Irénről, Albrecht főherceg feleségéről. Anita Loos látogatása a legszökebb pesti dámánál. Pálffy Daun Józsefné grófnőnél. Vass József megfogadta Péchy Erzsivel hogy soha többé nem ül volán mellé. Elvette-e gróf Nádasdy Ferenc Radó Mária? Hűséges ön? — a legújabb érdekes játék. Háromfelvonásos és egyfelvonásos szindarabon kívül köttát és 32 oldalas Gyermekekség mellékletet ad a Színházi Élet új száma, amelynek ára 40 lei, negyedévi előfizetési díj 450 lei. Kiadóhivatal: Budapest. VI., Aradi-ucca 8. sz.

A hollywoodi alvilág

A filmvárosnak is vannak banditái, akik elrontják a felvételeket, hogy újra keresetbe jussanak

HOLLYWOOD, szeptember 3. Hollywoodban csakis a film emberei élnek. — és mégis ennek a városnak is megvan az alvilága. Sőt lehet mondani, az egyéni, speciális film-alvilága, amely egyáltalán nem hasonlítható a new-yorkihoz, vagy a chicagóihoz.

A filmváros gonosztevői nem kegyetlenek és veszedelmesek, sőt azt lehet mondani, hogy vidámak és érdekesek. Azok között a filmemberek között, akik itt élnek, sok kis gonosztevő és csirkefogó él, az úgynevezett műterembanditák, a filmgyárak rémei, akik olyan ügyesen és ötletesen dolgoznak, hogy sohasem lehet tettenérni őket.

Ime, néhány kis történet a hollywoodi alvilág munkáiból:

Beszélfilm-felvétel történik a szabadban. Az egész környéken halálos csendnek kell lennie. Egyszerre egy repülőgép jelenik meg a láthatáron, amelynek motorja zug és félelmes lármát csap. A repülőgép órákhoz tartózik kering a filmgyár fölött. A gyáros és a rendezők kétségbeesetten tépik a hajukat, mert emiatt a zavar miatt az egész segédszemélyzetet és a munkásokat a következő napra is be kell rendelni. És senki sem sejti, hogy a repülőgép pilótáját a műterembanditák bérelték fel hatszáz dollárért, hogy zavarja meg a hangosfilm felvételét.

Egy filmgyár kétszáz körszakállas statisztát keres. A statiszták, akik hónapokig növesztették erre a célra a szakállukat, a kitűzött napon jelentkeznek a filmgyárban. Egyszerre megjelenik egy kikiáltó és a következőket közli:

— Egy másik filmet kell felvennünk, a melyhez nem használhatunk szakállas statisztákat. Kétszáz teljesen simára borotvált arcra van szükségünk!

A kétszáz szakállas statiszta lóhalálban hazarohan, megborotválkozik és gyorsan viszaszátér. Ekkor azonban egy filmgyári alkalmazott a következő szavakkal fordul a statisztákhoz:

— Gyorsan, gyorsan előre a kétszáz szakállas!

És jelentkezik kétszáz szakállas statiszta. A konkurrencia! És ekkor kiderül, hogy az első kikiáltó — egy filmbandita volt, aki ötven dollárt kapott a második számú szakállas csoporttól, hogy az első csoporttal — amelynek megállapodása volt a gyárral és amely megrendelésre növesztett szakállt — ezt a kis tréfát elkövesse és leborotváltassa a szakállukat.

Cowboy-felvétel. Százhusz lovas és százhusz ló. Hatvanöt lovas leesik és megsérül. A lovasokat szanatóriumba viszik, ahol hetekig ápolják és elsőrangban ellátják őket — ráadásul pedig tekintélyes fájdalomdíjat is kapnak a gyártól — illetve a biztosítótársaságtól, amelynél a vállalat minden szereplőjét biztosította. A lovasok — kiderül — mind szándékosan idézték elő a baleseteiket: paprikával vadították meg a lovakat, hogy azok ledobják őket. Mert mindenestre többet ér hetekig gondtalanul, uri ellátásban a szanatóriumban élni, mint az egyetlen egy napi tíz dollár kereset után napokig éhezve várni, míg újra egyszer tíz dollárhoz juthatnak.

Egy főszereplő, egy híres filmszínész telefonál, hogy nem mehet a műterembe, mert hirtelen kínzó gyomorgörcsöt kapott. A műterem orvost küld, aki gyomormérgezést állapít meg és kijelenti, hogy a művész legjobb esetben csak három hét múlva játszhat. Senki sem sejti, hogy a művészt egy film-bandita mérgezte meg. A fotográfusok, technikusok és különböző munkások mindaz ideig kapiják fizetésüket, amíg a felvételek elkészülnek — ezek tehát megvesztegették a művész szakácsát, hogy annyi mérget tegyen az ételbe, amittől nem hal ugyan meg az áldozat — azonban néhány hétre munkaképtelenné válik. És így három-négy hétig hiába kell fizetnie a gyárnak néhány száz embert.

Ilyen és hasonló „gonosztevőkből” és trükkökből élnek a hollywoodi banditák,

LEGUJABB.

Felgyújtották Petrikeresztur községet

Százhuszezer pengő a kár

ZALAEGERSZEG szeptember 3. Ma megtartották a hivatalos tűzvizsgálatot Petrikeresztur községben, amelynek nagy része — mint megirtuk — tűzvésznek esett áldozatul. A hivatalos vizsgálat kétségtelenül megállapította, hogy gyújtogatás történt. Az ügyben megindult az erélyes nyomozás. A tűzvészből származó anyagi kár meghaladja a 120.000 pengőt, amiből 30—40.000 pengő térül meg bizto-

sítás után. A legjobban sújtott lakos Nyári Gábor asztalos, akinek tíz gyermeke van és mindene odaveszett. Az oltási munkálatok alkalmával Mózes László tűzoltóparancsnok súlyosan megsérült, miközben egy asszonyt kimentett az egyik égő házból. Egy égő gerenda zuhant a parancsnok nyakára és erősen összeégette. Az iskola és a templom épségben maradtak.

Megrongálták az óceánrepülő francia pilóták gépét

NEW-YORK, szeptember 3. A kíváncsi tömeg annyira megrongázta Costes és Bellont repülőgépét, hogy a kirendelt őrség nem

tudta megvédeni a gép épségét. A repülőgépet oly erősen megrongálták, hogy teljesen bizonytalan, tovább tudnak-e a pilóták utazni Dallas felé.

Arverez a pénzügyigazgatóság, — de nincs árverező

ARAD, szeptember 3. Ma délután népes gyülekezet áldogált Marencsák Ferenc aradi szabómester főtéri üzlete előtt. A pénzügyigazgatóság végrehajtói verték a dobot a szabóműhely egyik lefoglalt ingósága felett. Marencsák 13.000 lej adóval tartozik a kincstárnak. Ma délelőtt 4000 lejt tudott csak fizetni. A jóindulat azonban nem elég a kincstárnak, mert ennek dacára fogantották az árverést. Miközben a dob pergett, megjelentek az árverési hiénák is.

Marencsák Ferenc egyre fogadkozott, hogy amint pénze lesz, fizetni fog, a végrehajtó azonban nem adott haladékot. Az összesereglett árverési hiénák azonban könyörületesebbek voltak, kijelentették, hogy ők adnak haladékot Marencsáknak és ezzel eltávoztak az üzletből. Miután a végrehajtó nem tudta értékesíteni a lefoglalt ingóságot, jegyzőkönyvet vett fel és távozott a helyiségből, anélkül, hogy pénzt kapott volna.

Kitört a veszettség egy 9 éves kisfiun

BORSZÉK, szeptember 3. Megrendítő tragédia történt vasárnap Borszéken. Egy kisfiun kitört a veszettség és a szerencsétlen gyermek pár órai kínlás után meghalt.

Néhány nappal ezelőtt történt, hogy Fazekas Gyula kilenc éves borszéki gyermeket megharapott egy kutya. Mint ahogy a falun a legtöbb esetben történni szokott, a gyermek ügyet sem vetett a kutyaharapásra és továbbra is vígan játszadozott a házban. Két nap múlva már iszonyu kínok között fetrengett a szerencsétlen gyermek, akin ekkor már segíteni nem lehetett. A veszettkutya harapásától megveszett. Huszonnégy óráig kínlódott a kisfiu, míg végre szenvedéseitől megváltotta a halál. Még nem lehet tudni, hogy kinek a gondatlanságából nem szállították be a szerencsétlen gyermeket a Pasteur-intézetbe.

Európában elfogták a chicagói banditák királyát

AACHEN, szeptember 3. Jack Diamond híres chicagói bandita, aki nemrégben Európába jött pihenni, ma Aachenbe érkezett. Az aacheni rendőrség a banditát nyomban letartóztatta. A német hatóságok megkeresték az amerikai rendőrséget Jack Diamond visszatoloncolása ügyében, az amerikaiak azonban nem akarnak

többé hallani róla. A banditavezért hajóra füllesztése alkalmával negyven rendőr akarta a hajóra kísélni, nehogy visszatérjen. A bandita azonban belga hajóra szállt és így belga területen lévén, bántódása nem eshetett. Jack Diamond utlevele Magdeburgba szölt és most teljesen bizonytalan, hol akarja a hírhedt bandita európai üdülését befejezni.

Egy ismert budapesti sebészorvos házassági botránya

A megcsalt férj kihívja a mentőket és ameddig megérkeznek — félholtra veri a házibarátot

BUDAPEST, szeptember 2. Különös házasságtörési botrány játszódott le az elmúlt napokban a magyar fővárosban, amelynek szereplői egy neves sebész-orvos, annak felesége és a házibarát, aki ismeretlen előző tagja az ügyvédtársadalomnak. A történet a következő: Az orvos felesége és ügyvéd barátja társaságában vacsorázott a lakásán, amikor telefonon sürgős műtétet hívták. Az orvos-férj persze nyomban elment a beteghez és csak a késő éjszaka tért haza, amikor a hálószobában igen kellemetlen látványban volt része. Ugyanis meggyőződhetett a felesége hűtlenségéről. Erre rájuk zárta az ajtót, a szomszéd szobából telefonon át, kihívta a mentőket, majd ismét visszatért a hálószobába és a házasságtörő házibarátot mindaddig verte, amíg a mentők meg nem érkeztek. Erről a szerencsétlen szeladonról valóban elmondhatják, hogy „lepedőben” vitték el. A legérdekesebb a do-

logban azonban az, hogy — mint a pletyka mondja, — az orvos arra a klinikára szállíttatta el, ahol ő működik és ott gondos ápolás alá is vette a félholtra vert barátot.

SPORT KÖZLÖNY

O Rapid—Genova 6:2 (2:1). Bécsből jelentik: A Rapid—Genova középeurópai kupamérkőzés 6:2 (2:1) eredménnyel végződött.

O Országos ifjúsági rekordot teremtett az MTK. Budapestről jelentik: A BBTE országos ifjúsági atlétikai versenyt rendezett. Ma tartották meg nagy közönség jelenlétében a versenyt. A százméteres síkfutásban Gyenes (MTK) 11 másodperccel országos ifjúsági rekordot teremtett.

Uj! Vadászok: Kabaréban ma estétől Uj tagok
Lenuta original Akro-
 bata táncosnő. **Misu B.** Iasi Nemzet-
 közli komikus, **Lorci** Angol stapp
 táncosno, **Dossy** Osztrák tánc-
 csallag. 16 szoló Jazz! Műsor kezdete fél
 szám. 12-kor. — Parkettánál!

Szabadlábra helyezték a Máramarosszigeten letartóztatott diákokat

A börtönből kiszabadult diákok felvonulást rendeztek a város uccáin —

Ünnepélyes diszebed és csoportfénykép a diákok tiszteletére — Nagy izgalom a lakosság körében

MÁRAMAROSSZIGET, szeptember 3. A máramarosszigeti vizsgálóbíró, a Dumitrescu lelkeszel egyetemben letartóztatott diákokat tegnap szabadlábra helyezte. A hír a városban nagy izgalmat keltett, annál is inkább, miután a diákok kiszabadulásuk után barátaik társaságában felvonultak a város uccáin, majd Manolache agitátor lakására mentek, aki diszebedet adott tiszteletükre. Az

ebéd után fényképészhez mentek a diákok, ahol csoportképet csináltattak, majd az egyik diák szájába tette revolverét és így akart képet készíttetni.

Ebben a pillanatban rendőrtiszt jelent meg a fényképészeti műteremben és figyelmeztette a diákokat, hogy fegyelmezetten viselkedjenek, mert különben a hatóságok kénytelenek lesznek ellenük fellépni.

Egy elijut lámpa miatt megfelebbezték a paulisi választást

ARAD, szeptember 3. Vasárnap zajlott le Paulis községben a választás, amelynek eredményeképpen a kormánypart listája aratott győzelmet. Az ellenfélként szereplő liberális párt most érdekes petícióban támadta meg a választás érvényességét. A felebbezés elmondja, hogy a választói igazolványokat csak huszonnégy órával a választás előtt osztották ki. Maga a választás csendben zajlott le. Amikor felbontották este az urnát és az első 220 szavazatból csak 40 esett a kormánypartra, furcsa intermezzo történt. A nemzeti-parasztpárt egyik bizalmi férfa, névszerint Janota Miklós a szobában levő petróleumlámpánál rágyújtott a cigarettára. Közben véletlenül el-fujta a lámpát és egy pillanatra sötét lett. Amikor a liberális bizalmiak gyorsan gyertyát

gyújtottak, megállapították, hogy Janota a nyitott urnánál áll, egyik keze az urnában.

Tovább folyt a számlálás, amelynek eredményeképpen kihirdették, hogy a nemzeti-parasztpárt 289 szavazatot, a liberális párt 279 szavazatot kapott. Ugyanakkor — mondja a liberális petíció — amikor összesen 502 szavazó van Paulison. A petíció megállapítja, hogy az esetről Cartoian törvényszéki bíró és választási elnök jegyzőkönyvet vett fel és ennek alapján kéri a választás eredményének megsemmisítését és új választás kiírását. Az aradi liberális-párt egyik vezetőségi tagja kijelentette, hogy az ügyben még bünvádi feljelentést is tesz a pártvezetőség az aradi királyi ügyészségen.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Betiltották a kamatellenes gyűléseket

A nagybankoknak fel kell lépni a kisbankok ellen, mert különben az uzoratórvény exisztencia-fosztó lesz — Egy aradi pénzügyi szaktekintély nyilatkozata

ARAD, szeptember 3. A kormány a legutóbbi székelyföldi események hatásaként betiltotta a kamatellenes gyűléseket. A rendőri hatóságok nem adhatnak tehát senkinek sem engedelmet arra, hogy a kamat magasságát tárgyaló gyűléseket hívjon egybe, de ugyanakkor, amikor a polgárságnak szabad vélemény nyilvánítása elé a kormányzat gátat emelt, arra utasította a közigazgatási hatóságokat, hogy kísérik figyelemmel különösen a vidéki pénzintézeteket és tegyenek jelentést abban az esetben, ha azt észlelik, hogy egyes bankok a megengedettnél és a megfelelőnél magasabb kamatokat szednek. A kormányrendelettel kapcsolatban felkerestünk egy ara-

di pénzügyi szaktekintélyt, aki a következőket jelentette ki:

— Kétségtelen, hogy a pénzügyi kormányzás meglegelte egyes kisbankok kamattulajkáit és egészen bizonyos, hogy a most készülő bank- és uzoratórvény szigorú intézkedéseket tartalmaz majd idevonatkozólag. Attól félünk, hogy ezek a szigorú intézkedések annyira merészen erőszakosak és drákóiak lesznek, hogy a kisbankok exisztenciájukat veszítik majd. Eppen ezért a közép és nagybankoknak még a törvénytervezet benyújtása előtt módot kellene találni arra, hogy a kisbankok kamatszomját megfékezzék, mert ellenkező esetben a törvény olyan szigorú lesz, amely szigorúság egyrészt a középbankok exisztenciájába kerül, másrészt a nagybankokat visszavonuló politikára kényszeríti.

= Olcsóbb lett a hus Kolozsváron. Kolozsvár város tanácsa legutóbbi ülésén foglalkozott az új maximális árak megállapításával. A tanács a régi kenyér- és lisztárakat továbbra is fentartotta, a husneműk és disznózsír árát azonban kilogrammonként 2 lejjelel leszállította.

= Fokozottabb ellenőrzés a CFR-nél. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága rendeletet bocsájtott ki, amelyben a pénzkezelést és ennek ellenőrzését hatékonyabb ellenőrzés alá helyezte.

= Nagy kínálat a külföldi devizákban. Bucurestiből jelentik: A nagy pénzintézetek körében ma óriási kínálat mutatkozott külföldi devizákban és ennek következtében az árak erősen estek. A pénzpiacon a kereslet igen lanyha és gazdasági körök a gabona árának emelkedését jelentik.

= Október elsejéig le kell fizetni az örökösödési illetékeket. A pénzügyminisztérium közzétette a bocsájtott ki, amely szerint a folyó évben kirótt örökösödési illetékeket legkésőbb október 1-ig ki kell fizetni, különben a pénzügyigazgatóságok tartoznak az illeték mellé megfelelő bírságot is kiróni.

Uj fogászati műterem
GENŐ ARTHUR
 Dentist
 Brasovból áthelyezett műtermét megnyitotta Aradon,
 Str. Consistoriului (Batthány-ucca) II., Kohn-ház

CIROKOT minden meny-
 nyiségben vásárolok
ELEK GYÖRGY seprő-
 gyár
 BUDAPEST, VI., Kartács-ucca 20-22.
 Táviratoim: **E l e k b e s e n.**
 Budapest, telefon: 921-12.

Változás a Bancara aradi vezetésében

Zöpfl Rudolf távozik — Bécsi ember az új főnökjelölt — Harmadik vezető egy éven belül

A Bancara Romana aradi fiókjánál, amely a volt Erdélyi Hitelbankból alakult, az utóbbi időkben szokatlanul gyakran történik változás az intézet vezetése körül. Néhány hónap óta egy berlini fiatalember, Zöpfl Rudolf intézte Aradon a Bancara ügyeit. A bucuresti-i központ, mint értesülünk, helyébe máris új vezetőt szemelt ki az aradi fiók élére. Zöpfl október hóban eltávozik Aradról és utódja gyanánt egy bécsi ember: Friedland, az egykori Italo-Wiener Creditbank volt cégvezetője van kiszemelve. A Bancara Romana aradi fiókjának leendő főnökét egyébként bizonyos vonatkozások fűzik Koprallik Leóhoz, a Bancara egyik bucuresti-i igazgatójához. Koprallik különben egy közeli rokonát óhajtott nemrégiben a brassói fiók főnöki állásába helyezni, ami azonban nem járt sikerrel.

Az aradi fiók élére tehát rövid idő alatt a harmadik vezető kerül, ami az intézet szempontjából előnyös nem lehet, mert a folytonos változás nem nyújt módot a vezetőknek a piac megismerésére és a felekkel való érintkezés folytonosságára.

= Helyi valutaárak. Valuták: Budapest 29.60, Bécs 23.90, Berlin 40.25, Zürich 32.60, Páris 6.60, Prága 5, New-York 168, Milánó 8.90, London 817, Belgrád 2.98. Devizák: Budapest 29.47, Bécs 23.80, Berlin 40.27, Zürich 32.61, Páris 6.64, Prága 5.00, New-York 168.20, Milánó 8.84, London 819.

= Varsó jelentősége. Varsóból jelentik: A Nas Przeglond című lap hosszabb cikket közöl a varsói nemzetközi agrárkonferencia jelentőségéről, amely különösen kiemeli Madgearu román miniszter beszédének egyes részeit a regionális gazdasági megegyezések lehetőségéről. A lap úgy találja, hogy ez az eszme konkrét és megvalósítható, míg ellenben az, hogy a világ mezőgazdasági termelését racionalizálják, még hosszú ideig utópia marad. A tengerentuli gabonabehozatalt könnyen felválthatná azon országok természetfeleslegének a behozatala, amelyek a varsói konferencián képviselve vannak. A lap szerint a konferencia egyik legfontosabb problémája az, hogy módot találjanak az összes mezőgazdasági országok szolidáris együttműködésére és hogy emellett mégse jöjjenek ellentétbe azokkal az ipari államokkal, amelyek a hitelek felett rendelkeznek.

Az Aradi Közlöny

apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanez az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók le.

Naményi-téle papirkereskedés, volt Weisz János-ucca.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrássy-tér 16.

Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weltzer J.-u.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,

Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik utjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltétlenül meg fog jelenni.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
 írt.

Hat. eng. végeladás! Siessen még a készlet tart! A Gratia fehérneműgyár városi üzletében Arad, Str. Gen. Grigorescu 2. (Tabaydi-u.) az összes raktaron levő áruk minden elfogadható áron kiárúsztatnak

Rádió műsor

— Romániai idő. —

CSÜTÖRTÖK, szeptember 4.

Bucuresti. 13. Gramofon. 13.50. Gramofon. 18. Dnicu-zenekar: könnyű és román zene. 20. Gramofon. 20.40. Rádió egyetem. 21. A rádiózenekar szimfonikus hangversenye. 21.45. Moga Georgescu énekesnő előadása. 22.15. Rádiózenekar. 23. Jazz a Lidómedencéből. — Budapest. 10.15. Eugon Stépat balalajka-zenekarának hangversenye. 13.05. A Mándits-szalonzenekar hangversenye. 5. Rádió Szabad Egyetem. 7. A m. kir. 1. honvédsárgalozzad zenekarának hangversenye az Angol Parkból. 9. Hangverseny. 10. Cselenyi József magyar nótákat énekel. Majd: A Fejes-szalonzenekar. az Ostende-tangó- és jazzband. — Belgrád. 18.30. Jazz. 21. Ljubljana. 23.15. A rádió-házinegyes hangversenye. —

PÉNTEK, szeptember 5.

Bucuresti. 13. Gramofon. 13.50. Gramofon. 18. Marcu-zenekar: könnyű és román zene. 20. Gramofon. 21. Szimfonióadás. 21.30. Gramofon. — Budapest. 10.15.

Hangverseny. 13.05. Az Országos Postászenekar hangversenye. 4. B. Czeke Vilma meséi. 6. Törökne Kovách Hermán novellái. 6.30. Gramofonhangverseny. 7.30. Dr. Schmiéd Ferenc felolvasása: „A szívbeteg életmódja.” 8. Másfélóra könnyű zene. 9.30. Csathó Kálmán novellája: „A jó ember”, Felolvassa a szerző. 10. Hangverseny. Közreműködik: Goda Gizella (ének). Hegyi Emánuel (zongora) és Kerpely Jenő (gordonka). Zongorán kíséri Kazacsay Tibor. 11.15. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 11.30. Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. E műsorszámot a wieni és berlini adóállomások is közvetítik. — Belgrád. 18.30. Dudajáték. 20.30. Szavakat. 21. Rádiónégyes. 22. Nemzeti dalok gitárkísérettel. 23. Házinegyes. 23.45. Vendéglői zene. — Berlin. 19.05. Zongorajáték. 21. Szórakoztató zene. 22. Tréfák és szatírák a zenében. Zenei előadás. 23.30—25. Magyar Imre és cigányzenekara Budapestről. — Bratlslava. 19. Magyar óra: 1. Elek Pál: Nehéz dolgot halottvivőnek lenni, elbeszélés. 2. Németh Emmi szaval. 3. Zenedarabok. — Wien. 12. Szórakoztató gramofon. 13. Sommer-zenekar. 16.15. Az 1927-i bayreuthi ünnepi játékon felvett gramofonlemez. 17.30. Hangverseny. 21.05. Zene bécsei est.

zenei egybeállítás Bécs népies zenei életéről, helyörténeti adatokkal. 23.30—1.00. Magyar Imre cigányzenekara Budapestről. — EGYÉB EUROPAI NEVEZETESSÉGEK: Genova. 21.40. Fall Leó: Sztambul rózsája c. háromfelvonásos operettje. — Königsberg. 25. Cigányzene Budapestről. — Páris. 21.45. Gounod: Filemon és Baucis c. operájának előadása. — Róma. 22.05. Bard: A gramofonkirálynő című háromfelvonásos operettje. Stuttgart. 22.45. Beethoven VI. szimfóniája.

A KERESKEDŐ VEREJTÉKES ARCCAL olvassa este a pénztárlapot. De nem a melegtől, hanem a gondoktól verejtékes az arca: miből fog fizetési kötelezettségének eleget tenni? Ha felkeresi kiadóhivatalunkat, nagyon értékes tanácsot adunk Önnek: hogyan emelhet forgalmát. Már egy hét múlva megkapja az első kellemes meglepetést: emelkedik a napi bevétel!

APRÓ HIRDETESEK.

AZ APRÓHIRDETESEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lei. vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lei A legkisebb hirdetés ára 10 szóle hétköznap 40. vasárnap 50 Lei A vastagabb betűvel kiadott szavak aánuzandók Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot hogy az olyan apróhirdetés szövegét amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdésközlésre válaszolunk Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151 A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg

▲ ▲ HIRDETESEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL ▲ ▲

ALKALMAZÁS.

MÉRLEGKÉPES-könyvelő, levelező, fiatal erő, kereskedelmi praxissal, vállalat-hoz korestitik. Román, német nyelv tudása feltétlenül megkívánatlik. Ajánlatok fizetési igények és referenciákkal „Nemudányzó” jelgére az Aradi Közlöny kiadója bérlettek. 3543

IRÁSBELI munkák mindenféle nyelven való másolását igen olcsón vállalom. Nyulik. v. Demianics-u. 5—7. 200

PERFEKT SZOBALÉNY kerestetik. Jelentkezni; Acél, Bdul Carol 81 a, első emelet. 3651

LAKÁS.

KBT kétszobás és egy néyszobás lakás központban azonnalt kiadó. — Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban. 200

KÉTSZOBÁS, fürdőszobás és egyszobás lakás október 1-re kiadó, v. Akác-uca 7. sz. m. 3648

EGYSZOBÁ, konyhás uccai lakás magánháiban kiadó. Str. Ioan Calvin 29. 3652

8—2—1 SZOBÁS lakás kiadó, v. Illes-uca 82. 3650

KÉTSZOBÁ, fürdőszobás ujonnan festett lvas, nagyon olcsó kiadó, v. Andrassy-ut 18. II. 3654

EGYSZOBÁS I. emeleti lakás kiadó. — Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban. 200

FOTEREN első emeleti három nagy szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg azleli célokra (irodának. divatszalonnak. szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnalt kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KÜLÖNBÖZŐ SZÖNYEGEK, petroleu csüngőlámpa, vitrinek, könyvszekrények, intarziás antik szekrények, sekreterek, vitrinek, asztalok, kredencek, fotelok, órák, festmények, új hálószoza, zongorák, komplett szobaberendezések, antik szalonok, álló villanylámpák, filé storkok és asztalterítők, dísz tárgyak stb. eladó. SALGÓNE bizományi üzlete, Str. Hoda (Széchenyi-u.) I. Neuman-palota. 3000

FAFÜRÉSZ-BENZINMOTORT megvételre vagy állandó bérhasználatra keres: Seidner Fatelep, Cetate Veche. 3658

KERESSEK alaska róka bőrt, kókusz szőnyegeket, gyári és ebédő perzsaszőnyeget, női bundákat, férfi bundabőst, antik ezüst tárgyakat, márkás porcellánokat, különböző szobaberendezéseket, vitrineket stb. SALGÓNE bizományi üzlete Str. Hoda (Széchenyi-u.) I. Neuman-palota.) 1000

HALOK, ebédő, uriszoba, lotozok, ebédő perzsaszőnyeg, vitrinek, zongora, kézimunkák eladó. „Ars” bizományi-üzlet, Str. Em ne-cu 30. Orfutam-pa ota.

MACULATURA PAPIR a nigros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

NAGYMENNYISÉGŰ PLEHPANT eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban 1151

Oleó tűzifa

míg a készlet tart.
Oleó: Egy ól Lei 840-tól kezdve.

Állandó raktár (a hasáb és dorongfából) Arad, Calea Victoriei —

Aufricht-fatelep

ELLÁTÁS.

HOGY MINDENKI meggyőződhessen a révi Zichy-barlangi nyaralás előnyeiről. Pensio csak 120 Lei. 3412

Tavaszi és nyári ruhákat, felöltőket

legszebben, legolcsóbban fest, tisztít

MÜLLER J. és FIA

Calea Banatului 6. (v. Asztalos S.-u.) Str. Bratlanu 5. (v. Welter J.-uoca)

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST.

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

DEAK, vagy deakleány teljes ellátást nyer nyugalmazott bankigazgatóként. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban. 8647

NYELVISMERETEKKEL, zenei képzettséggel bíró özvegy uriaszony Budán, teljes ellátásra felvesz iskolás leányt vagy fiút. Bővebbet: Str. Iosif Vulcan 8., Arad. 3650

ÜZLETEK.

NAGY üzlethelyiség azonna. kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban. 200

KORCSMANAK alkalmas nagy üzlethelyiség, lakással, forgalmas helyen kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

HENTESÜZLET azonnalt kiadó teljes berendezéssel. Haás Emil, Calea 6 Vánator No. 24. 3649

Tűzifát waggoutételekben legjutá: nyosabb árban szállít. **SPITZ TIVADAR** fatelep (volt Varjassy- és Pöltenberg-ucca sarok), ahol mindennemű tűzifa ől és mázaszámra is beszerezhető. Telefontelefon: 719. Lakástelefon: 727

Diák-, katonatiszti- és seimbás egyenruházati szövetek, **posztók és sapkák,** valamint katonafelszerelési cikkek a legjutányosabb árban: **SCHAFFER HENRIK** cégnél Arad, Bul. Regina Maria 25.

AUTOTULAJDONOSOK!

Fontos autójavítást, rugókészítést legelőnyösebben a **VÉGH** garagében készítenek. Autobox havonta 500 lei. Ugyanott eladóak különféle kocsik. Egy műhelyhelyiség iparüzemmel kiadó.

Eladó szüret,

Aradhegyalján 11 kat. hold jóminőségű szőlő termése **ELADÓ.** Várható termés 300 hektoliter. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban. 3598

Románia.

Judecătoria rurală Chişineu-Criş.

Nr. G. 3026—1930.

PUBLICAŢIUNE DE LICITAŢIE.

Subsemnatul delegat judecătoresc aduc la cunoştinţă generală, că in cauza lui Messer Leopold repr. prin adv. dr. Martin Goldzieher, contra lui domiciliat in comuna Tipar, pentru suma de 2200 lei capital şi acc. in urma decisiului cu Nr. 739—1930. a judecătoreiei rurală Chişineu-Criş, mişcătoarele cuprinse in zua de 11 Iunie 1930. pe cale execuţională de escontentare şi evaluare la suma de 30.000 lei şi anume: Un Tractor Fordson cu Nr. 385 se va vinde prin licitaţie publică judiciară care se va ţinea in zua de 5. Septembrie 1930. oarele 5 d. m., la locuinţa urmăritului in comuna Tipar.

Intrucât mişcătoarele cari ajung la licitaţie ar fi fost executate şi de alţi şi acestia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire licitaţia prezentă este ordonatá şi in favorul acestora in senzul art. 120 al legii LX. din 1881.

Chişineu-Criş, la 13. August 1930.
Delegat judecătoresc.

A HIRDETÉS

beszél, meggyőz, eredményt hoz.

Minden vállalat, kereskedő célja: A régi összeköttetést megtartani, újat hódítani amit csak hirdetéssel érhet el

AZ „ARADI KÖZLÖNY”

KIADÓHIVATALA

hirdetési ügyekben szakezerű tanácsos szívesen szolgál, megbízottja kívánatra felkeresi. Telefon 151.